

Na temelju članka 7. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, broj 28/96), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ godine donijela

ODLUKU

o pokretanju postupka za sklapanje Minamatske konvencije o živi

I.

Na temelju članka 139. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/2010 - pročišćeni tekst i 5/2014 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) pokreće se postupak za sklapanje Minamatske konvencije o živi (u daljnjem tekstu: Konvencija).

II.

Deklaracijom o okolišu i razvoju Ujedinjenih naroda, čiji je tekst prihvaćen u Rio de Janeiru, u lipnju 2012. godine, utvrđena je potreba za donošenjem globalnog pravnog instrumenta o živi s ciljem zaštite ljudskog zdravlja i okoliša od antropogenih emisija i ispuštanja žive i njenih spojeva u vode, tlo i zrak.

Tekst Konvencije, kao rezultat zajedničkih usklađivanja i dogovaranja između država članica Ujedinjenih naroda, prihvaćen je u Kumamotou, Japan, 10. listopada 2013. godine, i do danas su je potpisale Europska unija i 25 država članica Europske unije. Konvencija je otvorena za potpisivanje do 9. listopada 2014. godine.

III.

Konvencija uređuje zaštitu ljudskog zdravlja i okoliša od antropogenih emisija i ispuštanja žive i njenih spojeva u vode, tlo i zrak.

Konvencija se ocjenjuje posebno važnom iz razloga jer je živa kemikalija koja predstavlja globalni problem zahvaljujući svom prekograničnom prijenosu na velike udaljenosti i postojanosti u okolišu, odnosno nakon što se jednom antropogeno unese ili dospije u okoliš ili ispusti u okoliš, zbog njene sposobnosti bioakumulacije u ekosustavima i značajnim negativnim učincima na ljudsko zdravlje i okoliš.

S obzirom na sadržaj Konvencije, ocjenjuje se značajnim da Republika Hrvatska postane njezinom strankom i stvori pravni okvir za olakšavanje rada nadležnim tijelima vezano uz donošenje i provedbu strategija i programa za utvrđivanje i zaštitu stanovništva u opasnosti, a posebno ranjivih skupina stanovništva, koje se odnose na izloženost živi i živinim spojevima, postavljanje ciljeva za smanjenje izloženosti živi, edukaciju javnosti te promicanje odgovarajuće zdravstvene zaštite za sprječavanje, liječenje i skrb stanovnika izloženih živi i živinim spojevima.

IV.

Prihvata se tekst Konvencije.

Tekst Konvencije iz stavka 1. ove točke, sastavni je dio ove Odluke.

V.

Ovlašćuje se izvanredni i opunomoćeni veleposlanik - stalni predstavnik Republike Hrvatske pri Organizaciji Ujedinjenih naroda u New Yorku da, u ime Republike Hrvatske, potpiše Minamatsku konvenciju o živi.

VI.

Izvršenje Konvencije zahtijevat će dodatna financijska sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske. Nakon što Konvencija za Republiku Hrvatsku stupi na snagu, Republika Hrvatska će plaćati godišnju članarinu u iznosu od 3.500,00 USD. U projekcijama državnog proračuna Republike Hrvatske za 2015. i 2016. godinu za navedenu svrhu planiran je iznos od 21.000,00 kuna na pozicijama Ministarstva zdravlja.

VII.

Konvencija ne zahtijeva izmjene i dopune postojećih zakona, ali podliježe potvrđivanju po članku 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Klasa:

Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

OBRAZLOŽENJE

Deklaracijom o okolišu i razvoju Ujedinjenih naroda, čiji tekst je prihvaćen u Rio de Janeiru u lipnju 2012. godine, utvrđena je potreba za donošenjem globalnog pravnog instrumenta o živi s ciljem zaštite ljudskog zdravlja i okoliša od antropogenih emisija i ispuštanja žive i njenih spojeva u vode, tlo i zrak. Tekst Konvencije, kao rezultat zajedničkih usklađivanja i dogovaranja međunarodnih pregovaračkih odbora pod predsjedanjem Ujedinjenih naroda prihvaćen je na konferenciji održanoj u Kumamoto, Japan, 10. listopada 2013. godine, kada je i otvorena za potpisivanje i do sada su je potpisale Europska unija i 25 država članica Europske unije. Konvencija je otvorena za potpisivanje do 9. listopada 2014. godine.

Konvencija uređuje zaštitu ljudskog zdravlja i okoliša od antropogenih emisija i ispuštanja žive i njenih spojeva vode, tlo i zrak. Konvencija se ocjenjuje posebno važnom iz razloga jer je živa kemikalija koja predstavlja globalni problem zahvaljujući svom prekograničnom prijenosu na velike udaljenosti i postojanosti u okolišu nakon što se jednom antropogeno unese ili dospije u okoliš, odnosno ispusti u okoliš, njene sposobnosti bioakumulacije u ekosustavima i njenim značajnim negativnim učincima na ljudsko zdravlje i okoliš.

Republika Hrvatska članica je Europske unije te se uredbe koje se odnose na kemikalije REACH - registracija, evaluacija, autorizacija i ograničavanje kemikalija i CLP - klasifikacija, označavanje i pakiranje izravno primjenjive i na snazi su u Republici Hrvatskoj od 01.7.2013. godine. Uredbom Komisije (EU) br. 847/2012 od 19. rujna 2012 o izmjeni Priloga XVII. Uredbe (EZ) br.1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) u pogledu žive, koja se primjenjuje od 10. travnja 2014. godine, propisano je da se od toga datuma barometri, higrometri, manometri, sfingomanometri, indikatori zatezanja koji se koriste s pletizmografima, tenziometri te toplomjeri i ostali ne-električni toplomjeri, a koji sadrže živu te su namijenjeni u industrijske i profesionalne svrhe ne smiju stavljeti na tržište. Isto tako u preambuli (3) je navedeno da Vijeće naglašava da se proizvodi s dodanom živom, ako postoji održiva alternativa, trebaju što brže i u najvećoj mogućoj mjeri postupno ukinuti s krajnjim ciljem konačnog ukidanja svih proizvoda s dodanom živom, uzimajući u obzir tehničke i gospodarske okolnosti i potrebu za znanstvenim istraživanjem i razvojem.

Kao članica Ujedinjenih naroda Republika Hrvatska je stranka Roterdamske konvencije od 2007. godine što je regulirano Zakonom o potvrđivanju Roterdamske konvencije o postupku prethodnog pristanka za određene opasne kemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini, a kojim se ograničava između ostalih opasnih kemikalija i međunarodna trgovina žive i živinih proizvoda uz traženje prethodnog informiranog pristanka. Zakonom o provedbi Uredbe (EU) br. 649/2012 o izvozu i uvozu opasnih kemikalija (Narodne novine br. 41/14) propisana je implementacija Uredbe (EU) br. 649/2012 kojom se također ograničava uvoz i izvoz žive i živinih proizvoda u treće zemlje iz Europske unije.

S obzirom na sadržaj Konvencije, ocjenjuje se korisnim da Republika Hrvatska postane njezinom strankom i stvori pravni okvir za olakšavanje rada nadležnim tijelima vezano uz donošenje i provedbu strategija i programa za utvrđivanje i zaštitu stanovništva u opasnosti, a posebno ranjivih skupina stanovništva, koje se odnose na izloženost živi i živinim spojevima, postavljanje ciljeva za smanjenje izloženosti živi, edukaciju javnosti te promicanje odgovarajuće zdravstvene zaštite za sprječavanje, liječenje i skrb stanovnika izloženih živi i živinim spojevima.

Minamatska konvencija o živi

Stranke ove Konvencije,

prepoznajući da je živa kemikalija koja predstavlja globalnu zabrinutost zbog svojeg dalekosežnog atmosferskog prijenosa, svoje postojanosti u okolišu nakon što se jednom antropogeno uvede, svoje sposobnosti bioakumulacije u ekosustavima i svojim značajnim negativnim učincima na zdravlje ljudi i okoliš,

podsjecajući na odluku 25/5 od 20. veljače 2009. Upravnog vijeća Programa Ujedinjenih naroda za okoliš o pokretanju međunarodne aktivnosti za upravljanje živom na učinkovit, djelotvoran i koherentan način;

podsjecajući na stavak 221. završnog dokumenta Konferencije Ujedinjenih naroda o održivom razvoju „Budućnost kakvu želimo“, koji je pozvao na uspješan završetak pregovora o globalnom pravno obvezujućem instrumentu o živi koji bi se bavio rizikom po zdravlje ljudi i okoliš,

podsjecajući na načela Deklaracije o okolišu i razvoju iz Rio de Janeira potvrđena Konferencijom Ujedinjenih naroda o održivom razvoju, koja uključuju, među ostalim, zajedničke, ali diferencirane odgovornosti, te priznajući okolnosti i sposobnosti država, kao i potrebu za globalnim djelovanjem,

svjesne zabrinutosti za zdravlje, posebno u zemljama u razvoju, koja proizlazi iz izloženosti živi ranjivih populacija, posebno žena, djece, a preko njih i budućih generacija;

primjećujući specifične ranjivosti arktičkih ekosustava i autohtonih zajednica zbog biomagnifikacije žive i kontaminacije tradicionalne hrane, te zabrinute za autohtone zajednice općenito zbog učinaka žive,

prepoznajući značajne pouke izvučene iz bolesti Minamata, posebno ozbiljne zdravstvene i okolišne učinke koji proizlaze iz onečišćenja živom te potrebu da se osigura pravilno upravljanje živom i sprečavanje takvih događaja u budućnosti,

naglašavajući važnost financijske, tehničke i tehnološke podrške te podrške izgradnji kapaciteta, posebno za zemlje u razvoju i zemlje čije je gospodarstvo u tranziciji, radi jačanja nacionalnih sposobnosti za gospodarenje živom i promicanja učinkovite provedbe Konvencije,

prepoznajući također aktivnosti Svjetske zdravstvene organizacije u zaštiti zdravlja ljudi koje se odnose na živu te uloge mjerodavnih mnogostranih okolišnih ugovora, posebno Baselske konvencije o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju, te Rotterdamske konvencije o postupku prethodnog pristanka za određene opasne kemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini,

prepoznajući da se ova Konvencija i drugi međunarodni ugovori u području okoliša i trgovine uzajamno podržavaju,

naglašavajući da se ni jednom odredbom ove Konvencije ne namjerava utjecati na

prava i obveze bilo koje stranke koji proizlaze iz bilo kojeg postojećeg međunarodnog ugovora,

shvaćajući da se gornjom uvodnom odredbom ne namjerava stvoriti hijerarhija između ove Konvencije i drugih međunarodnih instrumenata,

primjećujući da ni jedna odredba ove Konvencije ne sprečava stranku da poduzme dodatne nacionalne mjere u skladu s odredbama ove Konvencije radi zaštite zdravlja ljudi i okoliša od izlaganja živi, u skladu s ostalim svojim obvezama prema primjenjivom međunarodnom pravu

sporazumjele su se kako slijedi:

Članak 1.

Cilj

Cilj ove Konvencije je zaštita zdravlja ljudi i okoliša od antropogenih emisija i ispuštanja žive i živinih spojeva.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Konvencije:

- (a) „iskopavanje/ vađenje zlata koje se odvija u manjem opsegu ili ga obavljaju registrirani obrtnici u strankama Konvencije“ znači vađenje zlata koje obavljaju rudari pojedinci ili mala poduzeća s ograničenim kapitalnim ulaganjima i proizvodnjom;
- (b) „najbolje raspoložive tehnike“ znači tehnike koje su najučinkovitije za sprečavanje, tamo gdje to nije moguće, smanjenje emisije i ispuštanja žive u zrak, vodu i tlo, te utjecaja takvih emisija i ispuštanja na okoliš u cjelini, uzimajući u obzir ekonomska i tehnička razmatranja za određenu stranku ili određeni objekt na državnom području te stranke. U tom kontekstu:
 - (i) „najbolje“ znači najučinkovitije u postizanju visoke opće razine zaštite okoliša u cjelini;
 - (ii) „raspoložive“ tehnike znači, u smislu određene stranke ili određenog objekta na državnom području te stranke, tehnike koje su razvijene u takvoj mjeri da dopuštaju provedbu u relevantnom industrijskom sektoru pod ekonomski i tehnički održivim uvjetima, uzimajući u obzir troškove i koristi, bez obzira na to primjenjuju li se ili razvijaju te tehnike na državnom području te stranke, uz uvjet da su one dostupne

operatoru objekta kako utvrđuje ta stranka, i

- (iii) „tehnike“ znači tehnologije koje se upotrebljavaju, radne prakse i načini na koje se postrojenja projektiraju, grade, održavaju te kako se njima upravlja i kako ih se stavlja izvan pogona;
- (c) „najbolji postupci zaštite okoliša“ znači primjena najprikladnije kombinacije mjera i strategija za nadziranje okoliša;
- (d) „živa“ znači elementarna živa (Hg(0), CAS br. 7439-97-6);
- (e) „živin spoj“ znači svaka tvar koja se sastoji od atoma žive i jednog ili više atoma drugih kemijskih elemenata koju je moguće rastaviti na različite komponente isključivo kemijskim reakcijama;
- (f) „proizvod kojem je dodana živa“ znači proizvod ili komponenta proizvoda koji sadrže živu ili živin spoj koji je namjerno dodan;
- (g) „stranka“ znači država ili regionalna organizacija ekonomske integracije koja je pristala biti vezana ovom Konvencijom i za koju je Konvencija na snazi;
- (h) „stranke koje su prisutne i glasuju“ znači stranke koje su prisutne i na sastanku stranaka daju svoj glas za ili protiv;
- (i) „primarno rudarenje žive“ znači rudarenje u kojemu je osnovni traženi materijal živa;
- (j) „regionalna organizacija ekonomske integracije” znači organizacija koju čine suverene države određene regije na koju su njezine države članice prenijele nadležnost u odnosu na pitanja uređena ovom Konvencijom i koja je propisno ovlaštena, u skladu sa svojim unutarnjim postupcima, potpisati, ratificirati, prihvatiti ili odobriti ovu Konvenciju ili joj pristupiti;
- (k) „dopuštena uporaba“ znači svaka uporaba žive ili živinih spojeva od strane stranaka koja je u skladu s ovom Konvencijom, koja uključuje, ali nije ograničena na uporabu u skladu s člancima 3., 4., 5., 6. i 7.

Članak 3.

Izvori i trgovina živom

1. Za potrebe ovog članka:

- (a) upućivanja na „živu“ uključuju smjese žive s drugim elementima, uključujući žive, koje imaju najmanju koncentraciju žive od 95 % masenog udjela; i
- (b) „živini spojevi“ znači živin (I) klorid (poznat i kao kalomel), živin (II) oksid, živin (II) sulfat, živin (II) nitrat, cinabarit i živin sulfid.

2. Odredbe ovog članka ne primjenjuju se na:

(a) količine žive ili živinih spojeva koje se upotrebljavaju za laboratorijska istraživanja ili kao referentni etalon; ili

(b) količine žive ili živinih spojeva u tragovima, koje su prirodno prisutne u proizvodima kao što su neživini metali, rude, mineralni proizvodi, uključujući ugljen, ili proizvodi dobiveni od tih materijala i nenamjerne količine u tragovima u kemijskim proizvodima; ili

(c) proizvode kojima je dodana živa.

3. Svaka stranka postupa tako da ne dopušta primarno rudarenje žive koje na datum na koji Konvencija stupi na snagu za nju nije bilo u tijeku na njezinom državnom području.

4. Svaka stranka dopušta primarno rudarenje žive koje je na datum na koji Konvencija stupi na snagu za nju bilo u tijeku na njezinom državnom području, na razdoblje do petnaest godina nakon tog datuma. Tijekom tog razdoblja živa dobivena takvim vađenjem upotrebljava se samo za proizvodnju proizvoda kojima se živa dodaje u skladu s člankom 4., u proizvodnim procesima u skladu s člankom 5. ili se odlaže u skladu s člankom 11., primjenom postupaka koji ne završavaju oporabom, recikliranjem, obnavljanjem, izravnom ponovnom uporabom ni alternativnim uporabama.

5. Svaka stranka:

(a) nastoji utvrditi pojedinačne zalihe žive i živinih spojeva veće od 50 metričkih tona i izvore zaliha za dobivanje žive većih od 10 metričkih tona godišnje, koji se nalaze na njezinom državnom području;

(b) poduzima mjere kako bi osigurala da se, tamo gdje stranka utvrdi dostupnost prekomjerne žive iz stavljanja klor-alkalnih objekata izvan uporabe, takva živa odlaže u skladu sa smjernicama za upravljanje na način koji ne šteti okolišu iz članka 11. stavka 3. podstavka (a), primjenom postupaka koji ne završavaju oporabom, recikliranjem, obnavljanjem, izravnom ponovnom uporabom ni alternativnim uporabama.

6. Svaka stranka postupa tako da ne dopušta izvoz žive, osim:

(a) stranci koja je stranci izvoznici dala svoj pisani pristanak i to samo u svrhu:

(i) uporabe koja je stranci uvoznici dopuštena u skladu s ovom Konvencijom; ili

(ii) ekološki prihvatljivog privremenog skladištenja, kako je utvrđeno u članku 10.; ili

(b) državi koja nije stranka, a koja je stranci izvoznici dala svoj pisani pristanak, uključujući potvrdu koja dokazuje:

(i) da država koja nije stranka ima uspostavljene mjere kojima osigurava

zaštitu zdravlja ljudi i okoliša i mjere kojima osigurava svoju usklađenost s odredbama članaka 10. i 11.;i

- (ii) da će živa biti namijenjena samo za uporabu koja je stranci dopuštena u skladu s ovom Konvencijom ili za privremeno skladištenje na način koji ne šteti okolišu, kako je utvrđeno u članku 10.

7. Stranka izvoznica može se osloniti na opću obavijest koju stranka uvoznica ili država uvoznica koja nije stranka daje Tajništvu kao pisani pristanak propisan stavkom 6. Takva opća obavijest utvrđuje sve uvjete pod kojima stranka uvoznica ili država koja nije stranka daje svoj pristanak. Ta stranka ili država koja nije stranka mogu u svakom trenutku opozvati obavijest. Tajništvo vodi javni registar svih takvih obavijesti.

8. Svaka stranka postupa tako da uvoz žive podrijetlom iz države koja nije stranka kojoj će dati svoj pisani pristanak ne dopušta ako država koja nije stranka ne dostavi potvrdu da živa ne dolazi iz izvora koji su utvrđeni kao nedopušteni prema stavku 3. ili stavku 5. podstavku (b).

9. Stranka koja dostavlja opću obavijest o pristanku prema stavku 7. može odlučiti ne primjenjivati stavak 8. pod uvjetom da zadrži sveobuhvatna ograničenja za izvoz žive i da ima uspostavljene nacionalne mjere kako bi osigurala gospodarenje uvezenom živom na način prihvatljiv za okoliš. Stranka o takvoj odluci Tajništvu dostavlja obavijest, uključujući informacije koje opisuju njezina izvozna ograničenja i nacionalne regulatorne mjere, kao i informacije o količinama i zemljama porijekla žive uvezene od država koje nisu stranke. Tajništvo vodi javni registar svih takvih obavijesti. Odbor za provedbu i usklađenost preispituje i ocjenjuje takve obavijesti i dodatne podatke u skladu s člankom 15. po potrebi, može davati preporuke Konferenciji stranaka.

10. Postupak utvrđen u stavku 9. dostupan je do završetka drugog sastanka Konferencije stranaka. Nakon tog trenutka on više neće biti dostupan ako Konferencija stranaka ne odluči drukčije običnom većinom stranaka koje su prisutne i glasuju, osim u odnosu na stranku koja je obavijest prema stavku 9. dostavila prije kraja drugog sastanka Konferencije stranaka.

11. Svaka stranka u svoja izvješća koja dostavlja u skladu s člankom 21. unosi informacije koje pokazuju da su zahtjevi iz ovog članka ispunjeni.

12. Konferencija stranaka na svojem prvom sastanku osigurava dodatne smjernice s obzirom na ovaj članak, posebno u odnosu na stavke 5. podstavak (a), 6. i 8., te sastavlja i usvaja propisani sadržaj potvrde iz stavaka 6. podstavka (b) i 8.

13. Konferencija stranaka ocjenjuje ugrožava li trgovina određenim živinim spojevima cilj ove Konvencije i presipituje da li određeni živini spojevi, temeljem njihova navođenja u dodatnom prilogu usvojenom u skladu s člankom 27., podliježu stavcima 6. i 8.

Članak 4.

Proizvodi kojima je dodana živa

1. Svaka stranka, poduzimanjem odgovarajućih mjera, postupa tako da proizvodnju, uvoz ni izvoz proizvoda kojima je dodana živa navedenih u dijelu I. Priloga A ne dopušta nakon datuma do kojeg te proizvode treba postupno ukinuti, osim u slučajevima u kojima je u Prilogu A utvrđeno isključenje ili ako stranka ima registrirano izuzeće u skladu s člankom 6.

2. Stranka može, kao alternativu stavku 1., u vrijeme ratifikacije ili nakon što izmjena Priloga A stupi na snagu za nju, navesti da će u odnosu na proizvode navedene u dijelu I. Priloga A provesti drukčije mjere ili strategije. Stranka može odabrati takvu alternativu samo ako može dokazati da je proizvodnju, uvoz i izvoz velike većine proizvoda navedenih u dijelu I. Priloga A već smanjila na razinu *de minimis* te da je u vrijeme kada obavješćuje Tajništvo o svojoj odluci o uporabi ove alternative provela mjere ili strategije za smanjenje uporabe žive u dodatnim proizvodima koji nisu navedeni u dijelu I. Priloga A. Osim toga, stranka koja odabere ovu alternativu:

- (a) prvom prilikom Konferenciju stranaka izvješćuje o opisu provedenih mjera ili strategija, uključujući i kvantifikaciju postignutih smanjenja;
- (b) provodi mjere ili strategije za smanjenje uporabe žive u svim proizvodima navedenim u dijelu I. Priloga A za koje još nije dosegnuta vrijednost *de minimis*;
- (c) razmatra dodatne mjere za postizanje dodatnih smanjenja; i
- (d) ne ispunjava uvjete da se pozove na izuzeće u skladu s člankom 6. za bilo koju kategoriju proizvoda za koju je ova alternativa odabrana.

Najkasnije pet godina nakon datuma stupanja na snagu Konvencije, Konferencija stranaka, kao dio procesa preispitivanja prema stavku 8., preispituje napredak i učinkovitost mjera poduzetih prema ovom stavku.

3. Svaka stranka poduzima mjere za proizvode kojima je dodana živa navedene u dijelu II. Priloga A, u skladu s tamo utvrđenim odredbama.

4. Na temelju informacija koje su dostavile stranke, Tajništvo prikuplja i vodi informacije o proizvodima kojima je dodana živa i njihovim alternativama te ih stavlja na raspolaganje javnosti. Tajništvo stavlja na raspolaganje javnosti i druge relevantne informacije koje su dostavile stranke.

5. Svaka stranka poduzima mjere kako bi spriječila da proizvodi kojima je dodana živa budu uključeni u sastavljene proizvode za čiju proizvodnju, uvoz i izvoz nema dopuštenja prema ovom članku.

6. Svaka stranka postupa tako da ne potiče proizvodnju ni trgovačku distribuciju proizvoda kojima je dodana živa koji prije datuma na koji Konvencija stupi na snagu za nju nisu obuhvaćeni ni jednom poznatom uporabom proizvoda kojima je dodana živa, osim

ako procjena rizika i koristi proizvoda dokaže koristi za okoliš ili zdravlje ljudi. Stranka, prema potrebi, Tajništvu dostavlja informacije o svim takvim proizvodima, uključujući i informacije o rizicima i koristima proizvoda za okoliš i zdravlje ljudi. Tajništvo takve podatke stavlja na raspolaganje javnosti.

7. Svaka stranka može Tajništvu dostaviti prijedlog da se proizvod koji sadrži živu stavi na popis u Prilogu A, koji uključuje informacije koje se odnose na dostupnost, tehničku i ekonomsku izvedivost te rizike i koristi za okoliš i zdravlje ljudi koje nude alternative za taj proizvod koje ne sadrže živu, uzimajući u obzir informacije u skladu sa stavkom 4.

8. Najkasnije pet godina nakon datuma stupanja na snagu Konvencije, Konferencija stranaka preispituje Prilog A i može razmotriti izmjene i dopune tog Priloga u skladu s člankom 27.

9. Prilikom preispitivanja Priloga A u skladu sa stavkom 8., Konferencija stranaka uzima u obzir najmanje:

(a) svaki prijedlog dostavljen prema stavku 7.;

(b) informacije stavljene na raspolaganje u skladu sa stavkom 4.; i

(c) strankama dostupne alternative koje ne sadrže živu, a koje su tehnički i ekonomski izvedive, uzimajući u obzir rizike i koristi za okoliš i zdravlje ljudi.

Članak 5.

Proizvodni procesi u kojima se upotrebljava živa ili živini spojevi

1. Za potrebe ovog članka i Priloga B, proizvodni procesi u kojima se upotrebljava živa ili živini spojevi ne uključuju procese u kojima se upotrebljava proizvodi kojima je dodana živa, procese za proizvodnju proizvoda kojima je dodana živa ili procese za obradu otpada koji sadrži živu.

2. Svaka stranka, poduzimanjem odgovarajućih mjera, postupa tako da uporabu žive i živinih spojeva u proizvodnim procesima navedenim u dijelu I. Priloga B ne dopušta nakon datuma koji je u tom Prilogu utvrđen kao datum do kojeg pojedine procese treba postupno ukinuti, osim u slučajevima kada stranka ima registrirano izuzeće u skladu s člankom 6.

3. Svaka stranka poduzima mjere za ograničavanje uporabe žive i živinih spojeva u procesima navedenim u dijelu II. Priloga B, u skladu s tamo utvrđenim odredbama.

4. Na temelju informacija koje dostavljaju stranke, Tajništvo prikuplja i vodi informacije o procesima u kojima se upotrebljava živa ili živini spojevi i njihove alternative te takve informacije stavlja na raspolaganje javnosti. Stranke mogu dostavljati i druge relevantne informacije, a Tajništvo ih stavlja na raspolaganje javnosti.

5. Svaka stranka koja ima jedan ili više objekata u kojima se živa ili živini spojevi upotrebljavaju u proizvodnim procesima navedenima u Prilogu B:

- (a) poduzima mjere za rješavanje pitanja emisija i ispuštanja žive i živinih spojeva iz takvih objekata;
- (b) u izvješća koja dostavlja u skladu s člankom 21. uključuje informacije o poduzetim mjerama u skladu s ovim stavkom; i
- (c) nastoji utvrditi objekte na svojem državnom području u kojima se živa ili živini spojevi upotrebljavaju za procese navedene u Prilogu B te, najkasnije u roku od tri godine od datuma na koji Konvencija stupi na snagu za nju, Tajništvu dostaviti podatke o broju i vrsti takvih objekata i procijenjenu godišnju količinu žive ili živinih spojeva koji se upotrebljavaju u tim objektima. Tajništvo takve podatke stavlja na raspolaganje javnosti.

6. Svaka stranka postupa tako da u objektu koji nije postojao prije datuma na koji Konvencija stupi na snagu za nju ne dopušta uporabu žive ili živinih spojeva u proizvodnim procesima navedenim u Prilogu B. Na takve objekte ne primjenjuje se nikakvo izuzeće.

7. Svaka stranka postupa tako da ne potiče razvoj bilo kojeg objekta koji primjenjuje bilo koji drugi proizvodni proces u kojem se namjerno upotrebljava živa ili živini spojevi, a koji nije postojao prije datuma stupanja na snagu Konvencije, osim kada stranka uvjeri Konferenciju stranaka da proizvodni proces pruža značajne koristi za okoliš i zdravlje te da ne postoje tehnički i ekonomski izvedive alternative koje ne sadrže živu koje pružaju takve koristi.

8. Stranke se potiču na razmjenu informacija o mjerodavnim novim tehnološkim dostignućima, tehnički i ekonomski izvedivim alternativama koje ne sadrže živu te na razmjenu mogućih mjera i tehnika za smanjenje i, tamo gdje je to izvedivo, uklanjanje uporabe žive i živinih spojeva u proizvodnim procesima navedenima u Prilogu B te emisije i otpuštanja žive i živinih spojeva iz tih procesa.

9. Svaka stranka može dostaviti prijedlog za izmjenu Priloga B radi stavljanja na popis proizvodnog procesa u kojem se upotrebljava živa ili živini spojevi. On uključuje informacije koje se odnose na dostupnost, tehničku i ekonomsku izvedivost te rizike i koristi za okoliš i zdravlje alternativa za proces koje ne sadrže živu.

10. Najkasnije pet godina nakon datuma stupanja na snagu Konvencije, Konferencija stranaka preispituje Prilog B i može razmotriti izmjene i dopune tog Priloga u skladu s člankom 27.

11. Prilikom svakog preispitivanja Priloga B u skladu sa stavkom 10., Konferencija stranaka uzima u obzir najmanje:

- (a) sve prijedloge dostavljene prema stavku 9.;
- (b) informacije stavljene na raspolaganje prema stavku 4.; i
- (c) dostupnost alternativa bez žive koje su tehnički i ekonomski izvedive strankama, uzimajući u obzir rizike i koristi za okoliš i zdravlje.

Članak 6.

Izuzeća dostupna na zahtjev stranke

1. Svaka država ili regionalna organizacija ekonomske integracije može se registrirati za jedno ili više izuzeća od rokova za postupno ukidanje navedenih u Prilogu A i Prilogu B, dalje u tekstu „izuzeće“, obavijesti kojom obavješćuje Tajništvo u pisanom obliku:

- (a) da je postala stranka ove Konvencije, ili
- (b) ako se radi o nekom živinom proizvodu koji je izmjenom dodan u Prilog A ili nekom proizvodnom procesu u kojem se živa upotrebljava, a koji je izmjenom dodan u Prilog B, najkasnije na datum na koji predmetna izmjena stupi na snagu za tu stranku.

Uz svaku takvu registraciju prilaže se i izjava u kojoj se objašnjava potreba stranke za izuzećem.

2. Izuzeće se može registrirati bilo za kategoriju navedenu u Prilogu A ili B ili za potkategoriju koju je navela bilo koja država ili regionalna organizacija ekonomske integracije.

3. Svaka stranka koja ima jedno ili više izuzeća upisuje se u registar. Tajništvo uspostavlja i vodi registar i stavlja ga na raspolaganje javnosti.

4. Registar obuhvaća:

- (a) popis stranaka koje imaju jedno ili više izuzeća,
- (b) registrirano izuzeće ili izuzeća za svaku stranku; i
- (c) datum isteka svakog izuzeća.

5. Osim ako je stranka u registru navela kraće razdoblje, sva izuzeća na temelju stavka 1. ovoga članka istječu pet godina nakon isteka relevantnog roka za postupno ukidanje navedenog u Prilogu A ili B.

6. Konferencija stranaka može, na zahtjev stranke, odlučiti produžiti izuzeće za pet godina ako stranka ne zatraži kraći rok. Pri donošenju odluke, Konferencija stranaka uzima u obzir:

(a) izvješće stranke kojim se opravdava potreba za produljenjem izuzeća i sažeto navode aktivnosti poduzete i planirane kako bi se potreba za izuzećem otklonila čim to bude izvedivo;

(b) dostupne informacije, uključujući informacije u vezi s dostupnosti alternativnih proizvoda i procesa u kojima se živa ne upotrebljava ili koji obuhvaćaju potrošnju manje količine žive od količine navedene u izuzeću; i

(c) planirane aktivnosti ili aktivnosti u tijeku koje pomažu osigurati skladištenje žive na način koji je prihvatljiv za okoliš i zbrinjavanje živinog otpada.

Nakon roka za postupno ukidanje izuzeće se može produljiti samo jednom po proizvodu.

7. Stranka može u bilo koje vrijeme odustati od izuzeća nakon pisane obavijesti Tajništvu. Odustajanje od izuzeća stupa na snagu na datum naveden u obavijesti.

8. Neovisno o stavku 1., ni jedna država ili regionalna organizacija ekonomske integracije ne mogu registrirati izuzeće nakon isteka pet godina od roka za postupno ukidanje za određeni proizvod ili proces naveden u Prilogu A ili B ako jedna ili više stranaka, na temelju primitka rješenja o produljenju u skladu sa stavkom 6., ne ostanu i dalje registrirane za izuzeće tog određenog proizvoda ili procesa. U tom slučaju, država ili regionalna organizacija ekonomske integracije može, u rokovima navedenim u stavku 1. (a) i (b), registrirati izuzeće za taj proizvod ili proces koje istječe deset godina nakon relevantnog roka za postupno ukidanje.

9. Ni jedna stranka potpisnica ne može imati izuzeće na snazi ni u kojem trenutku nakon isteka 10 godina od roka za postupno ukidanje za proizvod ili proces naveden u Prilogu A ili B.

Članak 7.

Iskopavanje/ vađenje zlata koje se odvija u manjem opsegu kao tradicijski zanat i mala djelatnost

1. Mjere iz ovog članka i Priloga C primjenjuju se na vađenje zlata i proces obrade u kojoj se amalgam žive upotrebljava za izdvajanje zlata iz rude u kontekstu tradicijskih zanata i malih djelatnosti.

2. Svaka stranka koja na svojem državnom području ima tradicijske zanate i male djelatnosti iskopavanja/vađenja i obrade zlata koje se odvija u manjem opsegu ili ga obavljaju registrirani obrtnici u strankama Konvencije koje podliježu ovom članku poduzima korake kako bi smanjila, odnosno, gdje je to moguće, uklonila, uporabu žive i živinih spojeva, kao i emisije, odnosno ispuštanja žive u okoliš zbog vađenja i obrađivanja te mineralne sirovine.

3. Svaka stranka obavješćuje Tajništvo ako u bilo kojem trenutku utvrdi da su vađenje i obrada zlata u kontekstu tradicijskih zanata i malih djelatnosti na državnom području te stranke više nego zanemarivi. Ako se tako utvrdi, stranka:

(a) izrađuje i provodi nacionalni akcijski plan u skladu s Prilogom C;

(b) dostavlja svoj nacionalni akcijski plan Tajništvu najkasnije tri godine nakon što Konvencija stupi na snagu za nju ili tri godine nakon obavijesti Tajništvu, već prema tomu što je od toga kasnije; i

(c) nakon toga, svake tri godine omogućava preispitivanje ostvarenog napretka u ispunjavanju obveza iz ovog članka i takva preispitivanja uključuje u svoja izvješća podnesena u skladu s člankom 21.

4. Stranke po potrebi mogu surađivati međusobno i s mjerodavnim međuvladinim organizacijama i drugim subjektima da bi se postigli ciljevi ovog članka. Takva suradnja može obuhvaćati:

- (a) razvoj strategija za sprečavanje zlouporabe žive ili živinih spojeva za primjenu u vađenju i obradi zlata u kontekstu tradicijskih zanata i malih djelatnosti;
- (b) obrazovanje, širenje i inicijative za izgradnju kapaciteta;
- (c) promicanje istraživanja održivih alternativnih postupaka koji ne obuhvaćaju živu;
- (d) pružanje tehničke i financijske pomoći;
- (e) partnerstva za pomoć u provedbi njihovih obveza iz ovog članka; te
- (f) primjena postojećih mehanizama razmjene informacija za promicanje znanja, najboljih postupaka zaštite okoliša te okolišno, tehnički, socijalno i ekonomski održivih alternativnih tehnologija.

Članak 8.

Emisije

1. Ovaj se članak odnosi na kontrolu i, gdje je to moguće, smanjenje emisija žive i živinih spojeva, koji se često izražavaju kao „ukupna živa“, u atmosferu primjenom mjera za kontrolu emisija iz izvora koji pripadaju u kategorije izvora navedene u Prilogu D.

2. Za potrebe ovog članka:

- (a) „emisije“ znači emisija žive i živinih spojeva u atmosferu;
- (b) „relevantan izvor“ znači izvor koji pripada u jednu od kategorija izvora navedenih u Prilogu D. Stranka može, ako tako odluči, utvrditi kriterije za utvrđivanje izvora obuhvaćenih unutar kategorije izvora navedenih u Prilogu D sve dok ti kriteriji za bilo koju kategoriju obuhvaćaju najmanje 75 posto emisija iz te kategorije;
- (c) „novi izvor“ znači svi relevantni izvori unutar kategorije navedene u Prilogu D, čija je izgradnja ili značajna izmjena započela najmanje godinu dana nakon datuma:
 - (i) stupanja na snagu ove Konvencije za dotičnu stranku; ili

(ii) stupanja na snagu izmjena Priloga D za dotičnu stranku, čime izvor podliježe odredbama ove Konvencije samo na temelju te izmjene i dopune;

(d) „značajna izmjena“ znači promjena relevantnog izvora koja dovodi do značajnog povećanja emisija, bez ikakve promjene u emisijama koje proizlaze iz uporabe nusproizvoda. Stranka odlučuje o tome hoće li se izmjena smatrati značajnom ili ne;

(e) „postojeći izvor“ znači bilo koji relevantan izvor koji nije novi izvor;

(f) „granična vrijednost emisija“ znači ograničenje koncentracije, mase ili stope emisije žive ili živinih spojeva, koji se često izražavaju kao „ukupna živa“ iz točkastog izvora.

3. Stranka s relevantnim izvorima poduzima mjere za kontrolu emisija i može pripremiti nacionalni plan u kojem navodi mjere koje treba poduzeti za kontrolu emisija te svoje očekivane ciljeve, rezultate i ishode. Svaki plan dostavlja se Konferenciji stranaka u roku od četiri godine od datuma stupanja na snagu Konvencije za tu stranku. Ako stranka izradi provedbeni plan u skladu s člankom 20., stranka može u njega uključiti i plan izrađen u skladu s ovim stavkom.

4. Za svoje nove izvore svaka stranka zahtijeva primjenu najboljih raspoloživih tehnika i najboljih postupaka zaštite okoliša u svrhu kontrole i, gdje je moguće, smanjenja emisija, što je prije moguće, a najkasnije u roku od pet godina nakon stupanja na snagu Konvencije za tu stranku. Stranka može primijeniti granične vrijednosti emisija koje su u skladu s primjenom najboljih raspoloživih tehnika.

5. Svaka stranka za svoje postojeće izvore u svoj nacionalni plan uključuje i provodi jednu ili više sljedećih mjera, uzimajući u obzir svoje nacionalne okolnosti, te ekonomsku i tehničku izvedivost i isplativost mjera, što je prije moguće, ali ne više od deset godina nakon datuma na koji Konvencija stupi na snagu za nju:

(a) postavljanje kvantificiranog cilja za kontrolu i, gdje je to moguće, smanjenje emisija iz relevantnih izvora;

(b) utvrđivanje graničnih vrijednosti emisija za kontrolu i, gdje je to moguće, smanjenje emisija iz relevantnih izvora;

(c) primjenu najboljih raspoloživih tehnika i najboljih postupaka zaštite okoliša za kontrolu emisija iz relevantnih izvora;

(d) donošenje strategije za kontrolu ispuštanja više onečišćujućih tvari kojom bi se omogućile dodatne koristi s obzirom na kontrolu emisije žive;

(e) usvajanje alternativnih mjera za smanjenje emisija iz relevantnih izvora.

6. Stranke mogu primijeniti iste mjere za sve relevantne postojeće izvore ili mogu usvojiti različite mjere u odnosu na različite kategorije izvora. Cilj mjera koje stranka primijeni je postizanje zadovoljavajućeg napretka u smanjenju emisija tijekom vremena.

7. Svaka stranka izrađuje, što je prije moguće, a najkasnije u roku od pet godina nakon

datuma na koji Konvencija stupi na snagu za nju, te vodi popis emisija iz relevantnih izvora.

8. Konferencija stranaka na svojem prvom sastanku donosi smjernice o:

(a) najboljim raspoloživim tehnikama i najboljim postupcima zaštite okoliša, uzimajući u obzir razliku između novih i postojećih izvora te potrebu smanjenja prijenosa onečišćenja s medija na medij; i

(b) podršci za stranke u provedbi mjera iz stavka 5., posebno u utvrđivanju ciljeva i postavljanju graničnih vrijednosti emisija.

9. Konferencija stranaka, što je prije moguće, donosi smjernice o:

(a) kriterijima koje stranke mogu razvijati u skladu sa stavkom 2. podstavkom (b);

(b) metodologiji za izradu popisa emisija.

10. Konferencija stranaka drži pod nadzorom i, prema potrebi, ažurira smjernice razvijene u skladu sa stavcima 8. i 9. Stranke smjernice uzimaju u obzir kod primjene odgovarajućih odredbi ovog članka.

11. Svaka stranka u svoja izvješća koja dostavlja u skladu s člankom 21. uključuje informacije o provedbi ovog članka, a posebno informacije o mjerama koje je poduzela u skladu sa stavcima od 4. do 7. i učinkovitosti navedenih mjera.

Članak 9.

Ispuštanje

1. Ovaj se članak odnosi na kontrolu i, gdje je to moguće, smanjenje ispuštanja žive i živinih spojeva, što se često se izražava kao „ukupna živa“, u tlo i vodu iz relevantnih točkastih izvora koji nisu navedeni u drugim odredbama ove Konvencije.

2. Za potrebe ovog članka:

(a) „ispuštanje“ znači ispuštanje žive ili živinih spojeva u kopno ili u vodu;

(b) „relevantan izvor“ znači svaki značajni antropogeni točkasti izvor ispuštanja, koji je stranka identificirala kao točkasti izvor, a koji nije obuhvaćen drugim odredbama ove Konvencije;

(c) „novi izvor“ znači svaki relevantni izvor, čija je izgradnja ili značajna izmjena započela najmanje godinu dana nakon datuma stupanja na snagu ove Konvencije za dotičnu stranku;

(d) „značajna izmjena“ znači izmjena relevantnog izvora koja dovodi do značajnog povećanja ispuštanja, bez ikakve promjene u ispuštanjima koje proizlaze iz

oporabe nusproizvoda. Stranka odlučuje o tome hoće li se izmjena smatrati značajnom ili neće;

(e) „postojeći izvor“ znači bilo koji relevantan izvor koji nije novi izvor;

(f) „granična vrijednost ispuštanja“ znači ograničenje koncentracije ili mase žive ili živinih spojeva, koja se ispušta iz izvorne, te se često izražava kao „ukupna živa“.

3. Svaka stranka, najkasnije u roku od tri godine nakon datuma stupanja na snagu Konvencije za tu stranku i redovito nakon toga, mora utvrditi relevantne kategorije izvornih točaka.

4. Stranka s relevantnim izvorima poduzima mjere za kontrolu ispuštanja i može izraditi nacionalni plan u kojem navodi mjere koje treba poduzeti za kontrolu ispuštanja te svoje očekivane ciljeve, rezultate i ishode. Svaki plan dostavlja se Konferenciji stranaka u roku od četiri godine od datuma stupanja na snagu Konvencije za tu stranku. Ako stranka izradi plan provedbe u skladu s člankom 20., stranka može u njega uključiti i plan pripremljen u skladu s ovim stavkom.

5. Mjere će uključivati jednu ili više od sljedećih stavki, prema potrebi:

(a) granične vrijednosti emisija za kontrolu i, gdje je to moguće, smanjenje emisija iz relevantnih izvora;

(b) primjena najboljih raspoloživih tehnika i najboljih postupaka zaštite okoliša za kontrolu ispuštanja iz relevantnih izvora;

(c) kontrolnu strategiju više zagađivača koja bi omogućila dodatne koristi za kontrolu ispuštanja žive;

(d) alternativne mjere za smanjenje ispuštanja iz relevantnih izvora.

6. Svaka stranka što je prije moguće, a najkasnije u roku od pet godina nakon što Konvencija stupi na snagu za nju, izrađuje popis ispuštanja iz relevantnih izvora koji nakon toga održava.

7. Konferencija stranaka, čim to bude bilo moguće, donosi smjernice o:

(a) najboljim raspoloživim tehnikama i najboljim postupcima zaštite okoliša, uzimajući u obzir razliku između novih i postojećih izvora te potrebu smanjenja prijenosa onečišćenja s medija na medij;

(b) metodologiji za izradu popisa ispuštanja.

8. Svaka stranka u svoja izvješća koja dostavlja u skladu s člankom 21. uključuje informacije o provedbi ovog članka, a posebno informacije o mjerama koje je poduzela u skladu sa stavicama od 3. do 6. i učinkovitosti mjera.

Članak 10.

Ekološki prihvatljivo privremeno skladištenje, osim živinog otpada

1. Ovaj se članak primjenjuje na privremeno skladištenje žive i živinih spojeva definiranih u članku 3. koji nisu obuhvaćeni značenjem definicije živinog otpada utvrđene u članku 11.
2. Svaka stranka poduzima mjere kojima osigurava da se privremeno skladištenje takve žive i živinih spojeva namijenjenih za uporabu koja je stranci dopuštena prema ovoj Konvenciji provodi na način prihvatljiv za okoliš, uzimajući u obzir sve smjernice, te da je u skladu sa svim zahtjevima usvojenim u skladu sa stavkom 3.
3. Konferencija stranaka donosi smjernice o ekološki prihvatljivom privremenom skladištenju takve žive i živinih spojeva, uzimajući u obzir sve odgovarajuće smjernice izrađene u okviru Baselske konvencije o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovog odlaganja te druge relevantne smjernice. Konferencija stranaka može usvojiti zahtjeve za privremeno skladištenje u dodatnom prilogu ovoj Konvenciji u skladu s člankom 27.
4. Stranke, prema potrebi, surađuju međusobno i s mjerodavnim međuvladinim organizacijama i drugim subjektima kako bi unaprijedile izgradnju kapaciteta za ekološki prihvatljivo privremeno skladištenje takve žive i živinih spojeva.

Članak 11.

Živin otpad

1. Odgovarajuće definicije Baselske konvencije o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovog odlaganja primjenjuju se na otpad obuhvaćen ovom Konvencijom za stranke Baselske konvencije. Stranke ove Konvencije koje nisu stranke Baselske konvencije upotrebljavaju te definicije kao smjernice koje se primjenjuju na otpad na koji se odnosi ova Konvencija.
2. Za potrebe ove Konvencije, živin otpad znači tvari ili predmete koji:
 - (a) se sastoje od žive ili živinih spojeva;
 - (b) sadrže živu ili živine spojeve; ili
 - (c) su kontaminirani živom ili živinim spojevima,

u količinama iznad odgovarajućih pragova utvrđenih na Konferenciji stranaka, u usklađenoj suradnji s mjerodavnim tijelima Baselske konvencije, koji se odlažu ili su namijenjeni odlaganju ili se moraju odlagati u skladu s odredbama nacionalnog zakonodavstva ili ove Konvencije. Ova se definicija ne odnosi na jalovinu, otpadne stijene i otpad od rudarstva, osim iz primarnog rudarenja žive, ako ne sadrže živu ili živine spojeve iznad pragova utvrđenih na Konferenciji stranaka.

3. Svaka stranka poduzima odgovarajuće mjere kako bi živim otpad:

(a) bio predmet gospodarenja na način prihvatljiv za okoliš, uzimajući u obzir smjernice razvijene u okviru Baselske konvencije i u skladu sa zahtjevima koje Konferencija stranaka usvoji dodatnim prilogom u skladu s člankom 27. Pri izradi zahtjeva, Konferencija stranaka uzima u obzir propise i programe stranaka o gospodarenju otpadom;

(b) bio oporabljen, recikliran, obnovljen ili se izravno ponovno upotrebljavao samo u okviru uporabe dopuštene stranci na temelju ove Konvencije ili za odlaganje na način prihvatljiv za okoliš u skladu sa stavkom 3. (a);

(c) za stranke Baselske konvencije bio otpad koji se ne prevozi preko međunarodnih granica osim u svrhu ekološki prihvatljivog odlaganja u skladu s ovim člankom i tom Konvencijom. U okolnostima u kojima se Baselska konvencija ne odnosi na promet preko međunarodnih granica, stranka dopušta takav prijevoz tek nakon što u obzir uzme sve relevantne međunarodne propise, norme i smjernice.

4. Konferencija stranaka nastoji blisko surađivati s nadležnim tijelima u skladu s mjerodavnim tijelima Baselske Konvencije u razmatranju i ažuriranju, prema potrebi, smjernica iz stavka 3. (a).

5. Stranke se potiču na međusobnu suradnju i suradnju s relevantnim međuvladinim organizacijama i drugim subjektima, prema potrebi, radi razvoja i održavanja globalne, regionalne i nacionalne sposobnosti za gospodarenje živinim otpadom na ekološki prihvatljiv način.

Članak 12.

Onečišćene lokacije

1. Svaka stranka razvija odgovarajuće strategije za utvrđivanje i procjenu lokacija onečišćenih živom ili živinim spojevima.

2. Sve aktivnosti za smanjenje rizikâ koje takve lokacije predstavljaju provode se na ekološki prihvatljiv način koji obuhvaća, prema potrebi, procjenu rizika za zdravlje ljudi i okoliš zbog žive ili živinih spojeva koje sadržavaju.

3. Konferencija stranaka donosi smjernice o postupanju s kontaminiranim područjima koje mogu uključivati metode i pristupe za:

(a) utvrđivanje i karakterizaciju lokacija;

(b) uključivanje javnosti;

(c) procjenu rizika za zdravlje ljudi i okoliš;

(d) mogućnosti za upravljanje rizicima koje kontaminirane lokacije predstavljaju,

(e) procjenu koristi i troškova; i

(f) vrednovanje ishoda.

4. Stranke se potiču na suradnju u izradi strategija i provedbenih aktivnosti za utvrđivanje, procjenu, određivanje prioriteta, upravljanje i, prema potrebi, čišćenje kontaminiranih lokacija.

Članak 13.

Financijska sredstva i mehanizam

1. Svaka stranka obvezuje se osigurati, u okviru svojih mogućnosti, sredstva u smislu nacionalnih aktivnosti namijenjenih za provedbu ove Konvencije, u skladu sa svojim nacionalnim politikama, prioritetima, planovima i programima. Takva sredstva mogu obuhvaćati domaće financiranje kroz relevantne politike, razvojne strategije i nacionalne proračune, kao i bilateralna i multilateralna financiranja te uključivanje privatnog sektora.

2. Ukupna učinkovitost kojom ovu Konvenciju provode zemlje u razvoju koje su stranke Konvencije odnosi se na učinkovitu provedbu ovog članka.

3. Multilateralni, regionalni i bilateralni izvori financijske i tehničke pomoći, kao i izgradnje kapaciteta i prijenosa tehnologija, po hitnom se postupku potiču da poboljšaju i povećaju svoje aktivnosti povezane sa živom kojima zemlje u razvoju koje su stranke Konvencije podupiru u provedbi ove Konvencije u pogledu financijskih sredstava, tehničke pomoći i prijenosa tehnologija.

4. Stranke, u svojim aktivnostima u pogledu financiranja, u potpunosti vode računa o specifičnim potrebama i posebnim okolnostima stranaka koje su male otočne države u razvoju ili najslabije razvijene zemlje.

5. Ovime se definira mehanizam za pružanje odgovarajućih, predvidljivih i pravodobnih financijskih sredstava. Mehanizam ima za cilj zemljama u razvoju koje su stranke i strankama s gospodarstvima u tranziciji pružiti potporu u provedi njihovih obveza prema ovoj Konvenciji.

6. Mehanizam obuhvaća:

(a) Globalni fond za okoliš, te

(b) poseban međunarodni program za potporu izgradnji kapaciteta i tehničku pomoć.

7. Globalni fond za okoliš pruža nova, predvidljiva, odgovarajuća i pravodobna financijska sredstva za pokriće troškova podrške provedbi ove Konvencije, kako je dogovoreno na Konferenciji stranaka. Za potrebe ove Konvencije, Globalnim fondom za okoliš upravlja Konferencija stranaka, kojoj je fond odgovoran. Konferencija stranaka daje smjernice o općim strategijama, politikama, programima postavljanja prioriteta i ispunjavanju uvjeta za pristup financijskim sredstvima i za njihovo korištenje. Osim

toga, Konferencija stranaka daje smjernice o indikativnom popisu kategorija aktivnosti koje mogu dobiti potporu Globalnog fonda za okoliš. Globalni fond za okoliš osigurava sredstva za pokriće dogovorenih rastućih troškova globalnih koristi za okoliš i dogovorenih cjelokupnih troškova određenih pomoćnih aktivnosti.

8. Kada osigurava sredstava za određenu aktivnost, Globalni fond za okoliš treba uzeti u obzir potencijal koji predložena aktivnost ima za smanjenje žive u odnosu na troškove te aktivnosti.

9. Za potrebe ove Konvencije, Program iz stavka 6. podstavka (b) upravlja Konferencija stranaka, kojoj je Program odgovoran. Konferencija stranaka na svojem prvom sastanku odlučuje o nadležnoj instituciji za Program, koja treba biti već postojeći subjekt, te davati smjernice, uključujući i o trajanju. Sve stranke i ostali relevantni dionici pozvani su da daju financijska sredstva Programu, na dobrovoljnoj osnovi.

10. Konferencija stranaka i subjekti koji čine mehanizam na prvom sastanku Konferencije stranaka dogovaraju aranžmane za provedbu prethodnih stavaka.

11. Konferencija stranaka, najkasnije na svojem trećem sastanku, a nakon toga redovito, preispituje razinu financiranja, smjernice koje je Konferencija stranaka uputila subjektima kojima je povjereno operativno provođenje mehanizma utvrđenog u skladu s ovim člankom, kao i njihovu učinkovitost, te njihove sposobnosti rješavanja promjenjivih potreba zemalja u razvoju koje su stranke i zemalja stranaka s gospodarstvom u tranziciji. Na temelju tog preispitivanja ona poduzima odgovarajuće korake kako bi poboljšala učinkovitost mehanizma.

12. Sve stranke poziva se da u okviru svojih mogućnosti doprinesu mehanizmu. Ovim se mehanizmom potiče osiguravanje sredstava iz drugih izvora, uključujući i privatni sektor, te se nastoje uskladiti takva sredstva s aktivnostima koje podupire.

Članak 14.

Izgradnja kapaciteta, tehnička pomoć i prijenos tehnologija

1. Stranke surađuju kako bi, u okviru svojih mogućnosti, pružile pravodobnu i odgovarajuću pomoć u izgradnji kapaciteta i tehničku pomoć zemljama u razvoju koje su stranke, a posebno strankama koje su najmanje razvijene ili male otočne države u razvoju, te strankama s gospodarstvima u tranziciji, kako bi im se pomoglo u provedbi njihovih obveza prema ovoj Konvenciji.

2. Pomoć u izgradnji kapaciteta i tehnička pomoć u skladu sa stavkom 1. i člankom 13. može se pružati kroz regionalne, podregionalne i nacionalne aranžmane, uključujući postojeće regionalne i podregionalne centre, na druge multilateralne i bilateralne načine te kroz partnerstva, uključujući partnerstva koja obuhvaćaju privatni sektor. Suradnja i koordinacija s drugim mnogostranim ugovorima iz područja upravljanja kemikalijama i otpadom s ciljem učinkovitije tehničke pomoći kao i njenom provedbom.

3. Stranke Konvencije koje su razvijene zemlje i druge stranke u okviru svojih mogućnosti promiču i olakšavaju, prema potrebi uz potporu privatnog sektora i drugih relevantnih dionika, razvoj, prijenos i širenje suvremenih ekološki prihvatljivih alternativnih tehnologija te pristup takvim tehnologijama za zemlje u razvoju koje su stranke, a osobito za najslabije razvijene zemlje i male otočne države u razvoju, te stranke s gospodarstvima u tranziciji, u jačanju kapaciteta za učinkovitu provedbu ove Konvencije.

4. Konferencija stranaka će najkasnije na svojem drugom sastanku i nakon toga redovito uzimajući u obzir podneske i izvješća stranaka, uključujući i one predviđene u članku 21., i informacije koje su dostavili drugi dionici:

(a) razmatrati informacije o postojećim inicijativama i napretku postignutom u vezi s alternativnim tehnologijama;

(b) uzeti u obzir potrebe stranaka za alternativnim tehnologijama, posebno zemalja u razvoju koje su stranke; te

(c) utvrditi izazove s kojima se stranke, posebno zemlje u razvoju koje su stranke, suočavaju pri prijenosu tehnologija.

5. Konferencija stranaka daje preporuke o daljnjem poboljšanju izgradnje kapaciteta, tehničke pomoći i prijenosa tehnologije prema ovom članku.

Članak 15.

Odbor za provedbu i usklađenost

1. Ovime se osniva mehanizam, uključujući i Odbor kao pomoćno tijelo Konferencije stranaka, radi promicanja provedbe i preispitivanja usklađenosti sa svim odredbama ove Konvencije. Mehanizam, uključujući i Odbor, ima za cilj biti poticajan, a posebnu će pažnju obratiti na odgovarajuće nacionalne sposobnosti i okolnosti stranaka.

2. Odbor potiče provedbu odredaba ove Konvencije i preispituje usklađenost s tim odredbama. Odbor ispituje pojedinačna i sustavna pitanja provedbe i usklađenosti te, prema potrebi, Konferenciji stranaka daje preporuke.

3. Odbor se sastoji od 15 članova koje imenuju stranke, a bira ih Konferencija stranaka, s dužnom pažnjom prema pravednoj geografskoj zastupljenosti pet regija Ujedinjenih naroda; prvi članovi biraju se na prvom sastanku Konferencije stranaka, a nakon toga u skladu s poslovnikom koji je odobrila Konferencija stranaka u skladu sa stavkom 5.; članovi Odbora trebaju imati kompetencije u području od važnosti za ovu Konvenciju i odražavati odgovarajuću ravnotežu stručnosti.

4. Odbor može razmatrati pitanja na temelju:

- (a) pisanih podnesaka koje stranka dostavi o vlastitoj usklađenosti,
- (b) nacionalnih izvješća u skladu s člankom 21.; i

(c) zahtjevi Konferencije stranaka.

5. Odbor izrađuje svoj poslovnik, koji podliježe odobrenju od strane drugog sastanka Konferencije stranaka; Konferencija stranaka može usvojiti dodatna pravila postupanja.

6. Odbor poduzima sve napore kako bi svoje preporuke usvojio konsenzusom. Ako su svi naponi za postizanje konsenzusa iscrpljeni, a konsenzus nije postignut, kao posljednje rješenje takve će se preporuke usvojiti tročetvrtinskom većinom glasova prisutnih članova, na temelju kvoruma dvije trećine članova.

Članak 16.

Zdravstveni aspekti

1. Stranke se potiče da:

(a) promiču razvoj i provedbu strategija i programa za utvrđivanje populacija u opasnosti i njihovu zaštitu, a posebno ranjivih populacija, što može uključivati usvajanje znanstveno utemeljenih zdravstvenih smjernica koje se odnose na izloženost živi i živinim spojevima, postavljanje ciljeva za smanjenje izloženosti živi, prema potrebi, i edukaciju javnosti, uz sudjelovanje sektora javnog zdravstva i drugih zainteresiranih sektora;

(b) promiču razvoj i primjenu znanstveno utemeljenih obrazovnih i preventivnih programa o profesionalnoj izloženosti živi i živinim spojevima;

(c) promiču odgovarajuću zdravstvenu zaštitu za sprečavanje, liječenje i skrb za skupine stanovnika izložene živi ili živinim spojevima; te

(d) uspostave i ojačaju, prema potrebi, institucionalne i stručne zdravstvene kapacitete za prevenciju, dijagnostiku, liječenje i praćenje zdravstvenih rizika vezanih uz izloženost živi i živinim spojevima.

2. Konferencija stranaka, u razmatranju pitanja ili aktivnosti vezanih za zdravlje, treba:

(a) savjetovati se i surađivati sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom, Međunarodnom organizacijom rada i drugim mjerodavnim međuvladinim organizacijama, prema potrebi; i

(b) promicati suradnju i razmjenu informacija sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom, Međunarodnom organizacijom rada i drugim mjerodavnim međuvladinim organizacijama, prema potrebi.

Članak 17.

Razmjena informacija

1. Svaka stranka olakšava razmjenu:

(a) znanstvenih, tehničkih, ekonomskih i pravnih informacija u vezi sa živom i živinim spojevima, uključujući toksikološke, ekotoksikološke i sigurnosne informacije;

(b) podataka o smanjenju ili uklanjanju proizvodnje, uporabe, trgovine, emisija i ispuštanja žive i živinih spojeva;

(c) informacija o tehnički i ekonomski održivim alternativama za:

(i) proizvode kojima je dodana živa;

(ii) proizvodne procese u kojima se upotrebljavaju živa ili živini spojevi; i

(iii) aktivnosti i procese u kojima se emitira ili ispušta živa ili živini spojevi;

uključujući informacije o rizicima za zdravlje i okoliš, ekonomskim i socijalnim troškovima i prednostima tih alternativa; i

(d) epidemioloških podataka o zdravstvenim učincima povezanim s izlaganjem živi i živinim spojevima, u bliskoj suradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom i drugim mjerodavnim organizacijama, prema potrebi.

2. Stranke mogu razmjenjivati podatke iz stavka 1. izravno, putem Tajništva, ili u suradnji s drugim mjerodavnim organizacijama, uključujući tajništva konvencija za kemikalije i otpad, prema potrebi.

3. Tajništvo olakšava suradnju u razmjeni informacija iz ovog članka, kao i suradnju s mjerodavnim organizacijama, uključujući tajništva mnogostranih ugovora o okolišu i drugih međunarodnih inicijativa. Uz informacije koje dostavljaju stranke, informacije sadrže i podatke međuvladinih i nevladinih organizacija s iskustvom u području žive, kao i stručnih nacionalnih i međunarodnih institucija.

4. Svaka stranka određuje nacionalnu kontaktnu točku za razmjenu informacija prema ovoj Konvenciji, uključujući i u odnosu na suglasnost stranaka uvoznica prema članku 3.

5. Za potrebe ove Konvencije, informacije o zdravlju i sigurnosti ljudi i okoliša ne smatraju se povjerljivima. Stranke koje razmjenjuju druge informacije u skladu s ovom Konvencijom štite bilo koje povjerljive informacije kako je međusobno dogovoreno.

Članak 18.

Informiranje, podizanje svijesti i educiranje javnosti

1. Svaka stranka, u okviru svojih mogućnosti, potiče i olakšava:
 - (a) davanje dostupnih informacija javnosti o:
 - (i) učincima žive i živinih spojeva na zdravlje i okoliš;
 - (ii) alternativama živi i živinim spojevima;
 - (iii) temama utvrđenima u stavku 1. članka 17.;
 - (iv) rezultatima svojih aktivnosti istraživanja i razvoja i rezultatima praćenja prema članku 19.; i
 - (v) aktivnostima za ispunjavanje obveza prema ovoj Konvenciji;
 - (b) edukaciju, osposobljavanje i podizanje svijesti javnosti u vezi s učincima izloženosti živi i živinim spojevima na zdravlje ljudi i okoliš, u suradnji s mjerodavnim međuvladinim i nevladinim organizacijama te ranjivim skupinama stanovništva, prema potrebi.
2. Svaka stranka koristi se postojećim mehanizmima ili razmatra razvoj mehanizama kao što je registar ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari, prema potrebi, za prikupljanje i širenje informacija o svojim procijenjenim godišnjim količinama žive i živinih spojeva koji se emitiraju, ispuštaju ili odlažu zbog ljudskih aktivnosti.

Članak 19.

Istraživanje, razvoj i praćenje

1. Uzimajući u obzir svoje okolnosti i mogućnosti, stranke nastoje surađivati na razvoju i poboljšanju:
 - (a) popisa uporaba, potrošnje i antropogenih emisija u zrak te ispuštanja žive i živinih spojeva u vodu i tlo;
 - (b) modeliranja i geografski reprezentativnog praćenja razina žive i živinih spojeva u ranjivim skupinama stanovništva te u okolišu, uključujući i biotičke skupine, kao što su ribe, morski sisavci, morske kornjače i ptice, kao i suradnje na prikupljanju i razmjeni relevantnih i odgovarajućih uzoraka;
 - (c) procjene utjecaja žive i živinih spojeva na zdravlje ljudi i okoliš, uz društvene, ekonomske i kulturne utjecaje, a posebno u odnosu na ranjive skupine stanovništva;
 - (d) usklađenih metodologija za aktivnosti koje se poduzimaju prema podstavcima (a), (b) i (c);

(e) informacija o okolišnim ciklusima, prijenosu (uključujući dalekosežni prijenos i taloženje), transformaciji i sudbini žive i živinih spojeva u različitim ekosustavima, vodeći pritom računa o razlici između antropogenih i prirodnih emisija i ispuštanja žive te ponovne mobilizacije žive iz povijesnih naslaga;

(f) informacija o trgovanju živom i živinim spojevima te proizvodima kojima je dodana živa; te

(g) informacija i istraživanja o tehničkoj i ekonomskoj dostupnosti proizvoda i procesa koji ne sadrže živu te o najboljim raspoloživim tehnikama i najboljim postupcima zaštite okoliša, s ciljem smanjenja i nadzora emisija i ispuštanja žive i živinih spojeva.

2. Stranke bi, prema potrebi, trebale nastaviti razvijati postojeću mrežu nadzora i istraživačke programe u provedbi aktivnosti utvrđenih u stavku 1.

Članak 20.

Provedbeni planovi

1. Svaka stranka može, nakon početne procjene, izraditi i provesti provedbeni plan, uzimajući u obzir nacionalne okolnosti za ispunjavanje obveza iz ove Konvencije. Svaki takav plan dostavlja se Tajništvu čim bude izrađen.

2. Svaka stranka može preispitati i ažurirati svoj provedbeni plan, uzimajući u obzir nacionalne okolnosti i pozivajući se na smjernice Konferencije stranaka te druge relevantne smjernice.

3. Prilikom provedbe aktivnosti iz stavka 1. i 2. stranke bi trebale konzultirati nacionalne dionike kako bi olakšale izradu, provedbu, preispitivanje i ažuriranje svojih provedbenih planova.

4. Stranke također mogu koordinirati regionalne planove radi olakšavanja provedbe ove Konvencije.

Članak 21.

Izvješćivanje

1. Svaka stranka izvješćuje Konferenciju stranaka putem Tajništva o mjerama koje je poduzela za provedbu odredaba ove Konvencije te o učinkovitosti takvih mjera i mogućim izazovima u ispunjavanju ciljeva Konvencije.

2. Svaka stranka u svoje izvješćivanje uključuje informacije kako su navedene u člancima 3., 5., 7., 8. i 9. ove Konvencije.

3. Konferencija stranaka na svojem prvom sastanku odlučuje o vremenu i formatu izvješćivanja koje stranke trebaju poštovati, uzimajući u obzir poželjnost koordiniranog izvješćivanja s drugim odgovarajućim konvencijama o kemikalijama i otpadu.

Članak 22.

Ocjena učinkovitosti

1. Konferencija stranaka ocjenjuje učinkovitost ove Konvencije, počevši najkasnije šest godina nakon datuma stupanja na snagu Konvencije i nakon toga periodički, u intervalima koje sama odredi.

2. Radi lakšeg ocjenjivanja, Konferencija stranaka na svojem prvom sastanku pokreće uspostavu aranžmana za osiguravanje usporedivih podataka dobivenih praćenjem prisutnosti i kretanja žive i živinih spojeva u okolišu, kao i trendova razine žive i živinih spojeva uočenih u biotičkim skupinama i ranjivim skupinama stanovništva.

3. Ocjenjivanje se provodi na temelju raspoloživih znanstvenih, ekoloških, tehničkih, financijskih i ekonomskih podataka, uključujući:

(a) izvješća i druge informacije o praćenju dostavljene Konferenciji stranaka u skladu sa stavkom 2.;

(b) izvješća podnesena u skladu s člankom 21.;

(c) informacije i preporuke dostavljene u skladu s člankom 15.; i

(d) izvješća i druge relevantne informacije o funkcioniranju aranžmana financijske pomoći, prijenosa tehnologije i izgradnje kapaciteta uspostavljenih na temelju ove Konvencije.

Članak 23.

Konferencija stranaka

1. Ovime se uspostavlja Konferencija stranaka.

2. Prvi sastanak Konferencije stranaka saziva izvršni direktor Programa Ujedinjenih naroda za okoliš najkasnije godinu dana nakon datuma stupanja na snagu ove Konvencije. Nakon toga, redoviti sastanci Konferencije stranaka održavaju se u redovitim vremenskim razmacima o kojima odlučuje Konferencija.

3. Izvanredni sastanci Konferencije stranaka održavat će se i kada Konferencija ocijeni da je to potrebno, odnosno na pisani zahtjev bilo koje stranke, pod uvjetom da ga, u roku od šest mjeseci nakon što je Tajništvo dostavilo zahtjev strankama, podrži najmanje jedna trećina stranaka.

4. Konferencija stranaka na svojoj prvoj sjednici konsenzusom dogovara i usvaja poslovnik i financijska pravila za sebe i svoja pomoćna tijela, kao i financijske odredbe kojima se uređuje rad Tajništva.

5. Konferencija stranaka kontinuirano preispituje i ocjenjuje provedbu ove Konvencije. Ona obavlja funkcije koje su joj dodijeljene ovom Konvencijom te s tim ciljem:

(a) osniva pomoćna tijela koja smatra potrebnima za provedbu ove Konvencije;

(b) surađuje, prema potrebi, s nadležnim međunarodnim organizacijama te međuvladinim i nevladinim tijelima;

(c) redovito preispituje sve informacije koje se njoj i Tajništvu dostavljaju u skladu s člankom 21.;

(d) razmatra bilo koje preporuke koje joj podnosi Odbor za provedbu i usklađenost;

(e) razmatra i poduzima bilo koju dodatnu aktivnost koja može biti potrebna za postizanje ciljeva ove Konvencije; i

(f) preispituje Priloge A i B u skladu s člankom 4. i člankom 5.

6. Ujedinjeni narodi, njihove specijalizirane ustanove i Međunarodna agencija za atomsku energiju, kao i bilo koja država koja nije stranka ove Konvencije, mogu biti predstavljene na sastancima Konferencije stranaka kao promatrači. Svako tijelo ili agencija, bilo nacionalno ili međunarodno, vladino ili nevladino, koje je kvalificirano za pitanja obuhvaćena ovom Konvencijom a koje je obavijestilo Tajništvo o svojoj želji da bude predstavljeno na sastanku Konferencije stranaka u svojstvu promatrača, može dobiti takvo dopuštenje, osim ako se najmanje jedna trećina prisutnih stranaka tomu usprotivi. Primanje i sudjelovanje promatrača podliježe poslovniku koji usvaja Konferencija stranaka.

Članak 24.

Tajništvo

1. Ovime se osniva Tajništvo.

2. Zadaće Tajništva su:

(a) organizirati sastanke Konferencije stranaka i njezinih pomoćnih tijela te pružati usluga koje zatraže;

(b) pružati pomoć strankama u provedbi ove Konvencije, na njihov zahtjev, osobito zemljama u razvoju koje su stranke, odnosno zemljama strankama s

gospodarstvima u tranziciji;

(c) koordinirati, po potrebi, s tajništvima mjerodavnih međunarodnih tijela, osobito konvencija o kemikalijama i otpadu;

(d) pružati pomoć strankama u razmjeni informacija koje se odnose na provedbu ove Konvencije;

(e) pripremati i stavljati strankama na raspolaganje redovita izvješća koja se temelje na informacijama dobivenima u skladu s člancima 15. i 21. i drugim raspoloživim informacijama;

(f) sklapati, prema općim smjernicama Konferencije stranaka, upravne i ugovorne aranžmane koji mogu biti potrebni za učinkovito obavljanje njezinih funkcija; te

(g) obavljati druge zadaće tajništva navedene u ovoj Konvenciji te druge zadaće koje Konferencija stranaka može odrediti.

3. Poslove tajništva za ovu Konvenciju obavlja izvršni direktor Programa Ujedinjenih naroda za okoliš ako Konferencija stranaka, tročtvrtinskom većinom stranaka koje su prisutne i glasuju, ne odluči poslove tajništva povjeriti jednoj ili više drugih međunarodnih organizacija.

4. Konferencija stranaka, u dogovoru s odgovarajućim međunarodnim tijelima, može predvidjeti jačanje suradnje i koordinacije između Tajništva ove i tajništva drugih konvencija o kemikalijama i otpadu. Konferencija stranaka, u dogovoru s odgovarajućim međunarodnim tijelima, može pružiti dodatne smjernice o ovom pitanju.

Članak 25.

Rješavanje sporova

1. Stranke nastoje riješiti svaki međusobni spor o tumačenju ili primjeni ove Konvencije pregovorima ili drugim mirnim sredstvima po vlastitom izboru.

2. Prilikom ratifikacije, prihvata i odobrenja ove Konvencije ili pristupa ovoj Konvenciji, ili u bilo kojem trenutku nakon toga, stranka koja nije regionalna organizacija ekonomske integracije može izjaviti u pisanoj ispravi koju podnese depozitaru da, u vezi sa svakim sporom o tumačenju ili primjeni ove Konvencije, jedan od sljedećih sredstava rješavanja sporova ili oba priznaje kao obvezne, u odnosu na bilo koju drugu stranku koja prihvaća istu obvezu:

(a) arbitražu u skladu s postupkom utvrđenim u dijelu I. Priloga E;

(b) pokretanje spora pred Međunarodnim sudom.

3. Stranka koja je regionalna organizacija ekonomske integracije može dati izjavu s

jednakim učinkom u odnosu na arbitražu u skladu sa stavkom 2.

4. Izjava dana na temelju stavka 2. ili 3. ostaje na snazi do isteka roka koji je u toj izjavi utvrđen ili roka od tri mjeseca nakon polaganja kod depozitara pisane obavijesti o njezinom opozivu.

5. Istek izjave, obavijest o opozivu ili nova izjava ni na koji način ne utječu na postupak koji je u tijeku pred arbitražnim sudom ili Međunarodnim sudom ako se stranke u sporu ne dogovore drukčije.

6. Ako stranke u sporu nisu prihvatile isti način rješavanja spora u skladu sa stavcima 2. i 3., te ako sredstvima spomenutim u stavku 1. nisu uspjele riješiti spor u roku od dvanaest mjeseci nakon obavijesti jedne stranke drugoj stranci o postojanju spora između njih, spor se predaje povjerenstvu za mirenje na zahtjev bilo koje stranke u sporu. Postupak utvrđen u dijelu II. Priloga E primjenjuje se na mirenje u skladu s ovim člankom.

Članak 26.

Izmjene i dopune Konvencije

1. Izmjene i dopune ove Konvencije može predložiti bilo koja stranka.

2. Izmjene i dopune ove Konvencije usvajaju se na sastanku Konferencije stranaka. Tekst svake predložene izmjene i dopune Tajništvo dostavlja strankama najmanje šest mjeseci prije sastanka na kojem se predlaže usvajanje. Tajništvo dostavlja predložene izmjene i dopune potpisnicama ove Konvencije i, kao informaciju, depozitaru.

3. Dogovor o svakoj predloženoj izmjeni i dopuni ove Konvencije stranke nastoje postići konsenzusom. Ako su svi naponi za postizanje konsenzusa iscrpljeni, a dogovor nije postignut, kao posljednje rješenje, izmjena i dopuna usvaja se tročetvrtinskom većinom glasova stranaka koje su prisutne i glasuju.

4. Usvojene izmjene i dopune depozitar dostavlja svim strankama na ratifikaciju, prihvata ili odobrenje.

5. Ratifikacija, prihvata ili odobrenje izmjene i dopune priopćuju se depozitaru u pisanom obliku. Izmjena i dopuna usvojena u skladu sa stavkom 3., za stranke koje su pristale biti njome vezane stupa na snagu devedesetog dana nakon datuma polaganja isprava o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju najmanje tri četvrtine stranaka koje su bile stranke u vrijeme usvajanja izmjene. Nakon toga izmjena i dopuna stupa na snagu za bilo koju drugu stranku devedesetog dana nakon datuma na koji ta stranka položi svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju izmjene i dopune.

Članak 27.

Usvajanje i izmjene i dopune priloga

1. Prilozi ovoj Konvenciji čine njezin sastavni dio te, ako nije izričito drukčije određeno, upućivanje na ovu Konvenciju predstavlja istodobno i upućivanje na njezine priloge.
2. Dodatni prilozi usvojeni nakon stupanja na snagu ove Konvencije odnose se isključivo na postupovna, znanstvena, tehnička ili administrativna pitanja.
3. Sljedeći postupak primjenjuje se za predlaganje, usvajanje i stupanje na snagu dodatnih priloga ovoj Konvenciji:
 - (a) dodatni prilozi predlažu se i usvajaju u skladu s postupkom propisanim u stavcima od 1. do 3. članka 26.;
 - (b) svaka stranka koja nije u mogućnosti prihvatiti dodatni prilog o tome obavješćuje depozitara, u pisanom obliku, u roku od godine dana od datuma obavijesti depozitara o usvajanju takvog priloga. Depozitar bez odgode obavješćuje sve stranke o svakoj takvoj zaprimljenoj obavijesti. Stranka može u svako doba obavijestiti depozitara, u pisanom obliku, da povlači prethodnu obavijest o neprihvatanju dodatnog priloga, nakon čega prilog stupa na snagu za tu stranku u skladu s podstavkom (c); i
 - (c) po isteku godine dana od datuma obavijesti depozitara o usvajanju dodatnog priloga, taj prilog stupa na snagu za sve stranke koje nisu dostavile obavijest o neprihvatanju u skladu s odredbama podstavka (b).
4. Predlaganje, usvajanje i stupanje na snagu izmjena i dopuna priloga ovoj Konvenciji podliježe istim postupcima kao i za predlaganje, usvajanje i stupanje na snagu dodatnih priloga Konvenciji, osim što izmjena i dopuna priloga neće stupiti na snagu ni za koju stranku koja je dala izjavu u vezi s izmjenom i dopunom priloga u skladu sa stavkom 5. članka 30. , u kojem slučaju svaka takva izmjena i dopuna za takvu stranku stupa na snagu devedesetog dana nakon datuma na koji je ona kod depozitara položila svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu u odnosu na takvu izmjenu i dopunu.
5. Ako se dodatni prilog ili izmjena i dopuna priloga odnosi na izmjenu i dopunu ove Konvencije, dodatni prilog ili izmjene i dopune ne stupaju na snagu sve dok izmjena i dopuna Konvencije ne stupi na snagu.

Članak 28.

Pravo na glasovanje

1. Svaka stranka ove Konvencije ima jedan glas, osim u slučajevima predviđenim u stavku 2.

2. Regionalna organizacija ekonomske integracije, u pitanjima u okviru svoje nadležnosti, ostvaruje svoje pravo glasovanja s brojem glasova jednakim broju svojih država članica koje su stranke ove Konvencije. Takva organizacija ne ostvaruje svoje pravo glasovanja ako bilo koja od njezinih država članica ostvari svoje pravo glasa, i obrnuto.

Članak 29.

Potpisivanje

Ova je Konvencija otvorena za potpisivanje u Kumamotou, u Japanu, svim državama i regionalnim organizacijama ekonomske integracije dana 10. i 11. listopada 2013., a nakon toga u sjedištu Ujedinjenih naroda u New Yorku do 9. listopada 2014.

Članak 30.

Ratifikacija, prihvata, odobrenje ili pristup

1. Ova Konvencija podliježe ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju od strane država i regionalnih organizacija ekonomske integracije. Ona je otvorena za pristup državama i regionalnim organizacijama ekonomske integracije od dana nakon datuma zatvaranja Konvencije za potpisivanje. Isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu polažu se kod depozitara.

2. Regionalnu organizaciju ekonomske integracije koja postane stranka ove Konvencije a da ni jedna od njezinih država članica nije stranka, obvezuju sve obveze iz Konvencije. Kada se radi o takvim organizacijama, čije su jedna ili više država članica stranke ove Konvencije, organizacija odnosno njezine države članice odlučuju svaka o svojim odgovornostima za izvršavanje svojih obveza iz Konvencije. U takvim slučajevima, organizacija i države članice nemaju svoja prava iz Konvencije ostvarivati istovremeno.

3. U ispravi o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu regionalna organizacija ekonomske integracije navodi opseg svoje nadležnosti u odnosu na pitanja koja uređuje ova Konvencija. Svaka takva organizacija također izvješćuje depozitara, koji o tome izvješćuje stranke, o svakoj značajnoj izmjeni opsega svojih nadležnosti.

4. Potiče se svaka država ili regionalna organizacija ekonomske integracije da u vrijeme ratifikacije, prihvata, odobrenja ili pristupa Tajništvu dostavi informacije o svojim mjerama za provedbu Konvencije.

5. U svojoj ispravi o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu svaka stranka može izjaviti da, u odnosu na nju svaka izmjena i dopuna stupa na snagu tek nakon polaganja njezine isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu u odnosu na taj prilog.

Članak 31.

Stupanje na snagu

1. Ova Konvencija stupa na snagu devedesetog dana nakon datuma polaganja pedesete isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu.
2. Za svaku državu ili regionalnu organizaciju ekonomske integracije koja ratificira, prihvati ili odobri ovu Konvenciju ili joj pristupi nakon polaganja pedesete isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, Konvencija stupa na snagu devedesetog dana nakon datuma polaganja isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu te države ili regionalne organizacije ekonomske integracije.
3. Za potrebe stavaka 1. i 2., isprava koju položi regionalna organizacija ekonomske integracije ne smatra se ispravom dodatnom onima koje su položile države članice te organizacije.

Članak 32.

Rezerve

Na ovu Konvenciju ne mogu se staviti rezerve.

Članak 33.

Povlačenje

1. U bilo koje vrijeme nakon tri godine od datuma na koji je Konvencija stupila na snagu za neku stranku, ta se stranka može povući iz Konvencije dostavljanjem pisane obavijesti depozitaru.
2. Svako takvo povlačenje stupa na snagu nakon isteka godine dana od datuma na koji depozitar zaprimi obavijesti o povlačenju ili na neki kasniji datum koji je naveden u obavijesti o povlačenju.

Članak 34.

Depozitar

Depozitar ove Konvencije je Glavni tajnik Ujedinjenih naroda.

Članak 35.

Vjerodostojni tekstovi

Izvornik ove Konvencije, čiji su tekstovi na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španjolskom jeziku jednako vjerodostojni, polaže se kod depozitara.

U POTVRDU TOGA niže potpisani, za to propisno ovlašteni, potpisali su ovu Konvenciju.

Sastavljeno u Kumamoto, u Japanu, dana desetog listopada godine dvije tisuće i trinaeste.

Prilog A

Proizvodi kojima je dodana živa

Sljedeći su proizvodi isključeni iz ovog Priloga:

- (a) proizvodi neophodni za civilnu zaštitu i vojne svrhe;
- (b) proizvodi za istraživanje, umjeravanje instrumentarija te za uporabu kao referentni etalon;
- (c) ako ne postoji alternativa koja ne sadrži živu za zamjenu, prekidači i releji, hladne katodne fluorescentne žarulje i fluorescentne žarulje s vanjskom elektrodom (CCFL i EEFL) za elektronične zaslone i mjerne uređaje;
- (d) proizvodi koji se upotrebljavaju u tradicionalnim ili vjerskim praksama;
- te
- (f) cjepiva koja sadržavaju tiomersal kao konzervans.

Dio I.: Proizvodi koji podliježu članku 4. stavku 1.

Proizvodi kojima je dodana živa	Datum nakon kojeg nije dopuštena proizvodnja, uvoz ni izvoz proizvoda (datum ukidanja)
Baterije, osim okruglih baterija s cinkom i srebrovim oksidom, čiji je sadržaj žive < 2% i okruglim cink-zrak baterijama, čiji je sadržaj žive < 2 %	2020.
Sklopke i releji, osim mostova za precizno mjerenje kapacitivnosti i gubitaka i visokofrekventnih sklopki RF i releja u instrumentima za praćenje i kontrolu, u kojima sadržaj žive ne premašuje 20 mg po mostu, sklopki ili releju	2020.
Kompaktne fluorescentne žarulje (CLF) za opće primjene osvjetljenja koje su ≤ 30 W u kojima sadržaj žive premašuje 5 mg po plameniku	2020.
Linearne fluorescentne žarulje (LFLS) za opće primjene osvjetljenja: (a) Trokrake fosforne < 60 W u kojima sadržaj žive premašuje 5 mg po žarulji, (b) Halofosfatne ≤ 40 W u kojima sadržaj žive premašuje 10 mg žive po žarulji	2020.
Živa u visokotlačnim živinim žaruljama (HPMV) za opće primjene osvjetljenja	2020.
Živa u fluorescentnim žaruljama s hladnim katodama i fluorescentnim žaruljama s vanjskom elektrodom (CCFL i EEFL) za elektroničke zaslone: (a) kratke (≤ 500 mm) u kojima sadržaj žive premašuje 3,5 mg	2020.

po žarulji (b) srednje duge (> 500 mm) u kojima sadržaj žive premašuje 5 mg po žarulji (c) duge (> 1 500 mm) u kojima sadržaj žive premašuje 13 mg po žarulji	
Kozmetički proizvodi (u kojima sadržaj žive premašuje 1 ppm), uključujući sapune i kreme za izbjeljivanje kože, ne uključujući kozmetičke proizvode za područje oko očiju u kojima se živa upotrebljava kao konzervans, a djelotvorna i sigurna zamjena konzervansa nije dostupna ¹	2020.
Pesticidi, biocidi i topički antiseptici	2020.
Sljedeći neelektronički mjerni uređaji, osim neelektroničkih mjernih uređaja koji se ugrađuju u veliku opremu ili se upotrebljavaju za precizno mjerenje, u slučaju kada ne postoji odgovarajuća alternativa koja ne sadrži živu: (a) barometri; (b) higrometri; (c) manometri; (d) toplomjeri; (e) tlakomjeri.	2020.

Dio II.: Proizvodi koji podliježu članku 4. stavku 3.

Proizvodi kojima je dodana živa	Odredbe
Zubni amalgam	Mjere koje stranka treba poduzeti kako bi postupno ukinula uporabu amalgamske ispune moraju uzeti u obzir nacionalne okolnosti stranke i mjerodavne međunarodne smjernice, te obuhvatiti dvije ili više mjera sa sljedećeg popisa: (i) utvrđivanje nacionalnih ciljeva usmjerenih na prevenciju karijesa i promicanje zdravlja, čime se smanjuje potreba za dentalnom restauracijom; (ii) utvrđivanje nacionalnih ciljeva usmjerenih na smanjenje uporabe amalgama; (iii) promicanje korištenja isplativih i klinički učinkovitih alternativa za dentalnu restauraciju koje ne sadrže živu; (iv) promicanje istraživanja i razvoja kvalitetnih materijala za dentalnu restauraciju koji ne sadrže živu; (v) poticanje reprezentativnih stručnih organizacija i

¹ Nije namjera obuhvatiti kozmetičke proizvode, sapune ni kreme koji živu sadrže u tragovima

	<p>fakulteta stomatologije da stomatologe i studente obrazuju i osposobljavaju da se za dentalnu restauraciju koriste alternativama koje ne sadrže živu i da promiču najbolju praksu upravljanja;</p> <p>(vi) odvrćanje od sklapanja polica i programa osiguranja koji korištenju amalgamskih ispuna daju prednost u odnosu na dentalnu restauraciju koja ne sadrži živu;</p> <p>(vii) poticanje na sklapanje polica i programa osiguranja koji korištenju kvalitetnih alternativa za dentalnu restauraciju daju prednost u odnosu na amalgamske ispune;</p> <p>(viii) ograničavanje uporabe amalgama na amalgam u kapsulama;</p> <p>(ix) promicanje primjene najboljih postupaka zaštite okoliša u stomatološkim ustanovama s ciljem smanjenja ispuštanja žive i živinih spojeva u vodu i tlo.</p>
--	---

Prilog B

Proizvodni procesi u kojima se upotrebljava živa ili živini spojevi

Dio I.: Proizvodi koji podliježu članku 5. stavku 2.

Proizvodni procesi u kojima se upotrebljava živa ili živini spojevi	Datum ukidanja
Proizvodnja kloralkala	2025.
Proizvodnja acetaldehida u kojoj se živa i živini spojevi upotrebljavaju kao katalizator	2018.

Dio II.: Proizvodi koji podliježu članku 5. stavku 2.

Procesi u kojima se upotrebljava živa	Odredbe
Proizvodnja monomera vinilklorida	<p>Mjere koje stranke trebaju poduzeti uključuju, ali se ne ograničavaju na:</p> <ul style="list-style-type: none">(i) smanjenje uporabe žive po jedinici proizvodnje za 50 posto do 2020. u odnosu na uporabu 2010.;(ii) promicanje mjera za smanjenje oslanjanja na živu u primarnom rudarstvu;(iii) poduzimanje mjera za smanjenje emisija i ispuštanja žive u okoliš;(iv) podršku istraživanju i razvoju katalizatora i procesa koji ne sadrže živu;(v) zabranu uporabe žive pet godina nakon što Konferencija stranaka utvrdi da su katalizatori koji ne sadrže živu za postojeće procese postali tehnički i ekonomski izvedivi;(vi) izvješćivanje Konferencije stranaka o naporima koje stranke poduzimaju za razvoj i/ili utvrđivanje alternativa i ukidanje uporabe žive u skladu s člankom 21.
Natrijev ili kalijev metilat ili etilat	<p>Mjere koje stranke trebaju poduzeti uključuju, ali se ne ograničavaju na:</p> <ul style="list-style-type: none">(i) mjere za smanjenje uporabe žive s ciljem što bržeg ukidanja, a najkasnije u roku od 10 godina od stupanja na snagu ove Konvencije;(ii) smanjenje emisija i ispuštanje žive po jedinici proizvodnje za 50 posto do 2020. u odnosu na 2010.;

	<ul style="list-style-type: none"> (iii) zabranu uporabe svježe žive iz primarnog rudarstva; (iv) pružanje potpore istraživanju i razvoju procesa koji ne sadrže živu; (v) zabranu uporabe žive pet godina nakon što Konferencija stranaka utvrdi da su procesi koji ne sadrže živu postali tehnički i ekonomski izvedivi; (vi) izvješćivanje Konferencije stranaka o naporima koje stranke poduzimaju za razvoj i/ili utvrđivanje alternativa i ukidanje uporabe žive u skladu s člankom 21.
<p>Proizvodnja poliuretana pomoću katalizatora koji sadrže živu</p>	<p>Mjere koje stranke trebaju poduzeti uključuju, ali se ne ograničavaju na:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) poduzimanje mjera za smanjenje uporabe žive s ciljem što bržeg ukidanja, a najkasnije u roku od 10 godina od stupanja na snagu ove Konvencije; (ii) poduzimanje mjera kojima će se smanjiti oslanjanje na živu iz primarnog rudarstva; (iii) poduzimanje mjera za smanjenje emisija i ispuštanja žive u okoliš; (iv) poticanje istraživanja i razvoja katalizatora i procesa koji ne sadrže živu; (v) izvješćivanje Konferencije stranaka o naporima koje stranke poduzimaju za razvoj i/ili utvrđivanje alternativa i ukidanje uporabe žive u skladu s člankom 21. <p>Stavak 6. članka 5. ne primjenjuje se na ovaj proizvodni proces.</p>

Prilog C

Vađenje zlata kao tradicijski zanat i mala djelatnost

Nacionalni akcijski planovi

1. Svaka stranka koja podliježe odredbama stavka 3. članka 7. u svoj nacionalni akcijski plan uključuje:

- (a) nacionalni opći i pojedinačni ciljevi smanjenja;
- (b) mjere namijenjene uklanjanju:
 - (i) amalgama iz cijele rude;
 - (ii) otvorenog spaljivanja amalgama ili prerađenog amalgama;
 - (iii) spaljivanju amalgama u stambenim područjima, i
 - (iv) ispiranja cijanida u sedimentu, rudi ili mulju u koji je dodana živa, bez prethodnog uklanjanja žive;
- (c) korake za pojednostavljivanje formalizacije i regulacije u sektoru vađenja zlata u kontekstu tradicijskih zanata i malih djelatnosti;
- (d) početne procjene količine žive koja se upotrebljava i prakse koja se primjenjuje u sektoru vađenja i obrade zlata u kontekstu tradicijskih zanata i malih djelatnosti na njezinom državnom području;
- (e) strategije za poticanje smanjenja emisija i ispuštanja te izloženosti živi u vađenju i obradi zlata u kontekstu tradicijskih zanata i malih djelatnosti, uključujući i metode kod kojih se ne upotrebljava živa;
- (f) strategije za upravljanje trgovinom i sprečavanje preusmjerenja žive i živinih spojeva iz stranih i domaćih izvora za uporabu u vađenju i obradi zlata u kontekstu tradicijskih zanata i malih djelatnosti;
- (g) strategije za uključivanje dionika u provedbu i nastavak razvoja nacionalnog akcijskog plana;
- (h) strategiju javnog zdravstva o izloženosti djelatnika u tradicijskim zanatima i malim djelatnostima vađenja i prerade zlata i njihovih zajednica. Takva bi strategija trebala, između ostalog, uključivati prikupljanje zdravstvenih podataka, edukaciju zdravstvenih radnika i podizanje svijesti kroz zdravstvene ustanove;
- (i) strategije za sprečavanje izlaganja ranjivih skupina stanovništva, osobito djece i žena u reproduktivnoj dobi, a posebice trudnica, živi koja se upotrebljava u sektoru vađenja zlata u kontekstu tradicijskih zanata i malih djelatnosti;
- (j) strategije za pružanje informacija djelatnicima u tradicijskim zanatima i malim djelatnostima vađenja zlata, te pogođenim zajednicama; i
- (k) plan za provedbu nacionalnog akcijskog plana.

2. Svaka stranka može u svoj nacionalni akcijski plan uključiti dodatne strategije za postizanje svojih ciljeva, uključujući uporabu ili uvođenje standarda za vađenje zlata u kontekstu tradicijskih zanata i malih djelatnosti bez uporabe žive, te tržišne mehanizme ili marketinške alate.

Prilog D

Popis izvornih točaka emisija žive i živinih spojeva u atmosferu

Kategorije izvornih točaka:

elektrane na ugljen;

industrijski kotlovi na ugljen;

procesi taljenja i pečenja koji se upotrebljavaju u proizvodnji obojenih metala;¹

spalionice otpada;

pogoni za proizvodnju cementnog klinkera.

¹Za potrebe ovog Priloga pojam „obojeni metali“ odnosi se na olovo, cink, bakar i industrijsko zlato.

Prilog E

Arbitraža i postupak mirenja

Dio I. - Arbitražni postupak

Arbitražni postupak za potrebe stavka 2. podstavka (a) članka 25. ove Konvencije je sljedeći:

Članak 1.

1. Stranka može inicirati obraćanje arbitraži u skladu s člankom 25. ove Konvencije pisanom obavješću upućenom drugoj stranci ili strankama u sporu. Uz obavijest se dostavlja tužbeni zahtjev sa svim popratnim dokumentima. U takvoj se obavijest navodi predmet arbitraže i uključuje, posebice, članke iz ove Konvencije čije je tumačenje ili primjena u pitanju.

2. Stranka tužiteljica obavješćuje Tajništvo da upućuje spor na arbitražu u skladu s člankom 25. ove Konvencije. Uz obavijest se dostavlja pisana obavijest stranke tužiteljice, tužbeni zahtjev i popratni dokumenti iz gornjeg stavka 1. Tajništvo tako primljene informacije prosljeđuje svim strankama.

Članak 2.

1. Ako se spor uputi na arbitražu u skladu s gornjim člankom 1., osniva se arbitražni sud. On se sastoji od tri člana.

2. Svaka stranka u sporu imenuje jednog arbitra, a tako imenovana dva arbitra sporazumno određuju trećeg arbitra koji će biti predsjednik suda. U sporovima između više od dvije stranke, stranke s istim interesom zajednički imenuju jednog arbitra dogovorno. Predsjednik suda ne smije biti državljanin ni jedne od stranaka u sporu, niti imati svoje uobičajeno mjesto boravka na državnom području bilo koje od tih stranaka, niti biti zaposlen od strane bilo koje od njih, niti se baviti predmetnim slučajem u bilo kojem drugom svojstvu.

3. Svako upražnjeno mjesto popunjava se na način propisan za prvotno imenovanje.

Članak 3.

1. Ako jedna od stranaka u sporu ne imenuje arbitra u roku od dva mjeseca od datuma na koji je tužena stranka primila obavijest o arbitraži, druga stranka može obavijestiti glavnog tajnika Ujedinjenih naroda, koji provodi imenovanje u roku od sljedeća dva mjeseca.

2. Ako predsjednik arbitražnog suda ne bude određen u roku od dva mjeseca od datuma imenovanja drugog arbitra, glavni tajnik Ujedinjenih naroda, na zahtjev stranke, određuje predsjednika u razdoblju od sljedeća dva mjeseca.

Članak 4.

Arbitražni sud donosi svoje odluke u skladu s odredbama ove Konvencije i međunarodnim pravom.

Članak 5.

Ako se stranke u sporu ne dogovore drukčije, arbitražni sud donosi svoj poslovnik.

Članak 6.

Arbitražni sud može, na zahtjev jedne od stranaka u sporu, preporučiti neophodne privremene mjere zaštite.

Članak 7.

Stranke u sporu pomažu radu arbitražnog suda, a posebno, koristeći se svim sredstvima koja su im na raspolaganju:

- (a) dostavljaju mu sve relevantne dokumente, informacije i sadržaje; te
- (b) omogućuju mu, kada je to potrebno, pozivanje svjedoka ili stručnjaka i prikupljanje njihovih dokaza.

Članak 8.

Stranke u sporu i arbitri dužni su štititi povjerljivost svake informacije ili dokumenta koje tijekom postupka pred arbitražnim sudom prime kao povjerljive.

Članak 9.

Ako arbitražni sud ne odluči drukčije zbog posebnih okolnosti slučaja, troškove arbitražnog suda stranke u sporu snose u jednakom omjeru. Sud vodi evidenciju o svim svojim troškovima i strankama dostavlja konačni obračun.

Članak 10.

Stranka koja u predmetu spora ima interes pravne prirode na koji odluka može utjecati, može se u postupak uključiti uz suglasnost arbitražnog suda.

Članak 11.

Arbitražni sud može saslušati i utvrditi protutužbe koje proizlaze izravno iz predmeta spora.

Članak 12.

Odluke arbitražnog suda, i o postupku i o sadržaju, donose se većinom glasova njegovih

članova.

Članak 13.

1. Ako se jedna od stranaka u sporu ne pojavi pred arbitražnim sudom ili propusti braniti svoj slučaj, druga stranka može zahtijevati od suda da nastavi postupak i donese svoju odluku. Izostanak stranke ili propust stranke da brani svoj slučaj, ne smatra se preprekom provedbi postupka.

2. Prije donošenja konačne odluke, arbitražni sud mora se uvjeriti da se zahtjev temelji na činjenicama i pravu.

Članak 14.

Arbitražni sud donosi svoju konačnu odluku u roku od pet mjeseci od datuma na koji je u potpunosti sastavljen, osim ako smatra potrebnim da se rok produlji za određeno razdoblje koje ne smije biti dulje od pet mjeseci.

Članak 15.

Konačna odluka arbitražnog suda ograničava se na predmet spora i navodi razloge na kojima se temelji. Ona sadrži imena članova koji su sudjelovali, kao i datum konačne odluke. Svaki član suda može priložiti izdvojeno mišljenje ili mišljenje koje se razlikuje od konačne odluke.

Članak 16.

Konačna odluka obvezujuća je za stranke u sporu. Tumačenje ove Konvencije dano u konačnoj odluci također je obvezujuće za stranku koja se umiješala u postupak u skladu s gornjim člankom 10. u mjeri u kojoj se ono odnosi na pitanja u pogledu kojih se ta stranka umiješala. Protiv konačne odluke ne postoji mogućnost žalbe, osim ako su se stranke u sporu unaprijed dogovorile o žalbenom postupku.

Članak 17.

Svako neslaganje koje se između stranaka koje konačna odluka obvezuje u skladu s gornjim člankom 16. može pojaviti u pogledu tumačenja ili načina provedbe te konačne odluke, bilo koja od njih može podnijeti na odlučivanje arbitražnom sudu koji je odluku donio.

Dio II. - Postupak mirenja

Postupak mirenja za potrebe stavka 6. članka 25. ove Konvencije je sljedeći:

Članak 1.

Zahtjev stranke u sporu za uspostavljanje povjerenstva za mirenje u skladu sa stavkom 6. člankom 25. ove Konvencije dostavlja se u pisanom obliku Tajništvu, a jedan primjerak drugoj stranci ili strankama u sporu. Tajništvo bez odgode o tome izvješćuje sve stranke.

Članak 2.

1. Ako se stranke u sporu ne sporazumiju drukčije, povjerenstvo za mirenje sastoji se od tri člana, pri čemu svaka od zainteresiranih stranaka imenuje jednoga, a predsjednika zajednički biraju ti članovi.
2. U sporovima između više od dviju stranaka, stranke koje imaju isti interes imenuju svojeg člana dogovorom.

Članak 3.

Ako stranke u sporu ne obave bilo koje imenovanje u roku od dva mjeseca od datuma na koji je Tajništvo primilo pisani zahtjev iz gornjeg članka 1., glavni tajnik Ujedinjenih naroda, na zahtjev bilo koje stranke, može obaviti takvo imenovanje u novom roku od dva mjeseca.

Članak 4.

Ako predsjednik povjerenstva za mirenje nije izabran u roku od dva mjeseca od imenovanja drugog člana povjerenstva, glavni tajnik Ujedinjenih naroda na zahtjev bilo koje stranke u sporu, imenuje predsjednika u novom roku od dva mjeseca.

Članak 5.

Povjerenstvo za mirenje pomaže strankama u sporu na neovisan i nepristran način u njihovom nastojanju da postignu mirno rješenje spora.

Članak 6.

1. Povjerenstvo za mirenje može provoditi postupak mirenja na način koji smatra prikladnim, uzimajući u obzir okolnosti slučaja i stavove koje stranke u sporu mogu izraziti, uključujući i svaki zahtjev za brzo rješenje. Povjerenstvo može donijeti svoj poslovnik o radu po potrebi, ako se stranke ne dogovore drukčije.
2. Povjerenstvo za mirenje može, u bilo koje vrijeme tijekom postupka, davati prijedloge ili preporuke za rješavanje spora.

Članak 7.

Stranke u sporu surađuju s povjerenstvom za mirenje. One posebno nastoje ispuniti zahtjeve povjerenstva za mirenje za dostavljanje pisanih materijala, pribavljanjem dokaza i sudjelovanjem na sastancima. Stranke i članovi povjerenstva za mirenje dužni su štiti povjerljivost svake informacije ili dokumenta koje tijekom postupka pred povjerenstvom prime kao povjerljive.

Članak 8.

Povjerenstvo za mirenje odluke donosi većinom glasova svojih članova.

Članak 9.

Osim ako je spor već nije riješen, povjerenstvo za mirenje podnosi izvješće s preporukama za rješavanje spora najkasnije dvanaest mjeseci nakon što je u potpunosti sastavljeno, a koje stranke u sporu razmatraju u dobroj vjeri.

Članak 10.

O svakom neslaganju je li povjerenstvo za mirenje nadležno za razmatranje nekog pitanja, odlučuje povjerenstvo.

Članak 11.

Troškove povjerenstva za mirenje stranke u sporu snose u jednakom omjeru ako se ne dogovore drukčije. Povjerenstvo vodi evidenciju o svim svojim troškovima i o njima strankama dostavlja konačni obračun.